БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 213 (18.091). • 15 сентябрь 1981 йил, сешанба • Баҳоси 2 тийин.

КЕЧА ТОЖИКИСТОН ССРДА ЎЗБЕКИСТОН ССР АДАБИЕТИ ВА САНЪАТИ КУНЛАРИ ТАНТАНАЛИ СУРАТДА ОЧИЛДИ. БУ СОВЕТ ХАЛҚЛАРИ ҚАРДОШЛИГИНИНГ КАТТА ТАНТАНАСИГА АЙЛАНДИ.

БУЮК ҚАРДОШЛИК ҚАНОТЛАРИ

ТОЖИКИСТОН ССРДА ЎЗБЕКИСТОН ССР АДАБИЕТИ ВА САНЪАТИ КУНЛАРИНИНГ ТАНТАНАЛИ ОЧИЛИШИ

«МАРҲАБО, ДЎСТЛАР, МЕҲМОН БЎЛИНГЛАР»

Шу кунларда қардош республика пойтахти — Душанбада содир бўлаётган воқеалар тўғрисидаги ҳикояга ажойиб тожик шоири Мирзо Турсунзода шеъридан олинган ана шу фикр эпиграф бўлиши мумкин. Тожикистон ССРда Ўзбекистон ССР адабиёти ва санъати кунларининг қирмизи — зангори эмблемаси — пахта чаноғи узра ҳилпираб турган уч байроқ шаҳарни — унинг проспектлари ва хиёбонларини, биноларининг пештоқларини безаб турибди. Меҳмонларга қарата айтилган салом сўзлари ёзилган транспарантлар кўчалар бўйлаб тортилган. Шаҳар орқали ўтиб, қурилишларга, колхозларга жўнаб кетаётган автомашиналарда, автобуслар ва троллейбусларда шундай транспарантларни кўрамиз. Яқин орада ана шу қурилишлар ва колхозларда адибларнинг сўзлари, ўзбек қўшиқлари янграй бошлайди...

Душанба жамоатчилиги 13 сентябрь куни Ўзбекистон намояндаларини самимий ва иззат-икром билан кутиб олди. Аэропортда бўлиб ўтган митингни Душанба шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Ю. А. Шокаримов очди. Митингда Тожикистон ССР маданият министри С. Ш. Мирзошоев, Ўзбекистон ССР маданият министри З. Раҳимбобоева, Душанба уйсозлик комбинатининг бригадири М. Солиҳов. СССР халқ артисти Т. Фозилова Ўзбекистон адабиёти ва санъати кунларининг катта аҳамияти тўғрисида, мамлакатимиз халқлари ленинча дўстлигининг улуғворлиги ҳақида гапирдилар.

Митингда Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Г. Б. Бобосодиқова, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов. Тожикистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. Ю. Юсуфбеков, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

1981 йил 14 сентябрь. Тожикистонда Ўзбекистон ССР адабиёти ва санъати кунлари. Суратда: меҳмонларнинг Душанба аэропортида кутиб олиниши. (ТожикТА телефотоси).

ТОЖИКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА ҚАБУЛ

Тожикистон ССРда Ўзбекистон ССР адабиёти ва санъати кунларининг қатнашчилари 13 сентябрда Тожикистон Компартияси Марказий Комитетида қабул қилиндилар.

Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ж. Р. Расулов меҳмонларни Тожикистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан самимий табриклади. У республика меҳнаткашлари КПСС XXVI съездининг улуғвор режаларини муваффақиятли равишда амалга ошириш учун олиб бораётган кураш тўғрисида, ўн биринчи беш йиллик биринчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун ҳамма жойда авж олиб кетган социалистик мусобақа ҳақида сўзлаб берди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов қизғин қабул учун Тожикистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукуматига астойдил миннатдорчилик билдирди.

Суҳбатда Тожикистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ ТЎҒРИСИДА ҲИКОЯ

13 сентябрь куни Душанбада ўтказилган матбуот конференцияси Тожикистон ССРда Ўзбекистон ССР адабиёти ва санъати кунларининг очилишига бағишланди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева Совет Ўзбекистони тўғрисида ҳикоя қилди.

Ўзбекистон ижодий союзлари ва маданият муассасаларининг раҳбарлари журналистларнинг саволларига жавоб қайтардилар.

(ЎзТАГ).

КЕЧА ДУШАНБАДА

ДУШАНБА, 14 сентябрь. (ЎзТАГ махсус мухбирлари). Қардошлик қанотлари — қайрилмас қанотлардир, — дейилади халқ мақолида. Тожикистонда Ўзбекистон ССР адабиёти ва санъати кунларининг очилишига бағишлаб бугун ўтказилган тантанали кеча совет халқлари буюк қардошлигининг гимни бўлди. Бу кеча касаба союзларининг маданият саройида ўтказилди. Миллий меъморликнинг энг яхши анъаналари замонавий архитектура ютуқлари билан мужассамлаштирилган ва мармар билан пардозланган бу ёруғ бино шу йил барпо этилди.

Кечани Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Г. Б. Бобосодиқова кириш сўзи билан очди.

СССР, Ўзбекистон ССР ва Тожикистон ССР гимнлари янграйди.

Тантанали кеча қатнашчилари КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС ленинчи Марказий Комитетининг Сиёсий бюросини баланд руҳ билан фахрий президиумга сайлайдилар.

Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ж. Р. Расуловга сўз берилади.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов минбарга чиқади.

Тожикистон Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари, СССР Давлат мукофотининг лауреати Мўмин Қаноатов Леонид Ильич Брежневнинг КПСС XXVI съездида адабиёт ва санъат арбоблари шаънига айтган ва уларни ижодимизда тўғри йўналишни кўрсатиб берувчи компас деган эзгу сўзлари ва истакларини таъкидлаб ўтди.

Ўзбекистон ва Тожикистон ёзувчилари меҳнаткашларни ғоявий, ахлоқий ва эстетик тарбиялашдан иборат улкан умумий вазифаларни қалин ҳамкорликда ҳал этмоқдалар. Партиянинг содиқ ёрдамчиси бўлган ёзувчилар совет адабиёти байроғини баланд кўтариб бормоқдалар.

Шоир, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати Эркин Воҳидов узоқ асрлардан буён давом этиб келаётган қардош адабиётларнинг муштараклиги ҳақида гапирди. Дўстлик ва иноқликда яшашни, порлоқ идеаллар учун биргаликда кураш олиб боришни васият қилиб қолдирган Жомий ва Навоий қардош халқларимиз адабиётлари буюк дўстлиги сарчашмаларида туришди. Ҳозирги вақтда ҳар икки республика ёзувчилари ўз асарлари билан халқларни меҳнат жасоратига илҳомлантирмоқдалар.

Душанбадаги Ф. Э. Дзержинский номли «Таджиктекстильмаш» заводининг токари, КПСС XXVI съездининг делегати Мирзоҳамид Ҳамидов меҳмонларни Тожикистон ишчилар синфи номидан самимий табриклади. Ҳозир республика меҳнаткашлари, — деб таъкидлади у, — партия XXVI съездининг улуғвор режаларини муваффақиятли амалга ошириш учун курашмоқдалар. Китобхонлар ва томошабинлар, ёзувчилар, рассомлар, композиторлар, кинематографчилардан янги жамият бинокори бўлган халқнинг жасорати, совет кишисининг маънавий гўзаллиги талантли акс эттирилган асарларни кутмоқдалар. Маданият ва санъат арбобларининг қалбларимиздан чуқур жой олган кўпгина асарлари уларнинг бу вазифани бемалол уддалай олишларидан далолат беради.

Хўжакент районидаги Фрунзе номли колхознинг механик-ҳайдовчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони

(Давоми иккинчи бетда).

Л. И. БРЕЖНЕВ К. ФОМВИХАН БИЛАН УЧРАШДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев 14 сентябрь куни Кремлда Совет Иттифоқида дам олиб турган Лаос Халқ-Революцион партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Лаос Халқ-Демократик Республикасининг Бош министри Кейсон Фомвихан билан учрашди.

Л. И. Брежнев совет кишилари КПСС XXVI съездининг қарорларини амалга ошириш борасида зўр ғайрат билан ишлаётганлиги тўғрисида сўзлаб берди. Партиянинг иқтисодий сиёсати унинг социал сиёсати билан узвий равишда боғланган. Саноат, қишлоқ хўжалигини техника билан қайта қуроллантириш, бошқариш системасини яхшилаш, меҳнат унумдорлигини юксалтириш, хуллас ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигига хизмат қиладиган ҳамма ишлар пировард натижада меҳнаткашларнинг фаровонлигини оширишга қаратилган.

К. Фомвихан ЛХРП ва республика ҳукуматининг социализм асосларини вужудга келтириш соҳасидаги фаолияти тўғрисида ахборот берди. Мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг биринчи беш йиллик плани бу йўлда қўйилган катта қадамдир.

Совет Иттифоқи хўжалик вазифаларини ва бошқа вазифаларни ҳал этишда Лаосга қимматли ёрдам бермоқда. 1981 — 1985 йилларга мўлжалланган даврдаги халқ хўжалик планларининг мувофиқлаштирилганлиги ўзаро иқтисодий алоқаларни анча ўстиришни, шу жумладан ЛХДРнинг СССРга қиладиган экспортини кенгайтиришни таъминлайди. Совет Иттифоқи халқ хўжалигининг турли соҳалари учун мутахассис кадрлар тайёрлашда Лаосга бундан буён ҳам ёрдам бераверади.

Л. И. Брежнев ва К. Фомвихан ўртоқлар СССР билан ЛХДР ўртасидаги қардошларча дўстлик ва ҳар томонлама ҳамкорлик муносабатлари муваффақиятли ривожланаётганлигини мамнуният билан таъкидладилар.

К. Фомвихан Лаоснинг эҳтиёжлари ва юмушларига доим эътибор бераётганликлари учун ЛХРП Марказий Комитети, ЛХДР ҳукумати ва бутун Лаос халқи номидан КПССга, Совет ҳукуматига, шахсан Леонид Ильич Брежневга самимий миннатдорчилик изҳор қилди.

Учрашув вақтида халқаро кескинликни бартараф қилиш ташқи сиёсат соҳасидаги асосий вазифа эканлигига ишонч билдирилди. Империализм ва гегемонизм кучлари давлатлар ўртасида ўтказиб келаётган мухолифлик, адоватни кучайтириш ва ишончсизлик туғдириш йўли инсоният тақдирини хавф остида қолдиради. Бундай йўлнинг истиқболи йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмас.

Ҳинди-Хитой давлатлари жануби-шарқий Осиё проблемаларини шу райондаги мамлакатларнинг куч-ғайрати билан ҳал этиш учун регионал маслаҳатлашиб олиш тўғрисида илгари сурган таклифларига Совет Иттифоқи қўшилади. Америка империалистлари ва Пекин гегемонистлари АСЕАН мамлакатларининг Ҳинди-Хитой давлатлари билан муносабатларини чигаллаштиришга интилаётган бир шароитда мулоқотни тўхтатиб қўймаслик, сабр-тоқат билан реалистик иш тутиш ва масъулиятни ҳис этиш, аҳволни мушкуллаштира оладиган қадамларни қўймаслик жуда муҳимдир. Самарали тинч ҳамкорликни йўлга қўйиш учун бу региондаги давлатлар ўртасидаги ихтилофларни бир чеккага суриб қўйиб, биргаликда иш олиб бориш йўлларини, ўзаро мақбул асосни қидириб топиш оқилона бир иш бўлур эди.

Совет Иттифоқи Лаоснинг Вьетнам ва Кампучия билан қардошларча алоқаларини бундан буён ҳам мустаҳкамлашга интилаётганлигини қўллаб-қувватлайди. Ҳинди-Хитой халқларининг мустаҳкам бирлиги Осиёнинг шу қисмида тинчликнинг муҳим омилидир.

ЛХДР Совет Иттифоқининг КПСС XXVI съездида эълон қилинган тинчликсевар ташқи сиёсат йўлини ва халқаро вазиятни соғломлаштириш, халқларнинг тинчлиги ва хавфсизлигини мустаҳкамлаш йўлида кўрилган кейинги тадбирларини тўла-тўкис маъқуллайди.

Л. И. Брежнев ва К. Фомвихан ўртоқлар социалистик ҳамдўстликнинг барча тараққийпарвар, демократик кучлар билан, капитализм дунёсида яхши ният билан иш тутаётган масъул сиёсий доиралар билан ҳамкорлиги ва ҳажмиҳатлиги халқаро хавфсизликни мустаҳкамлашга олиб боради ва халқларнинг ўз куч-ғайратларини тинч, бунёдкорлик мақсадларига эришиш учун сарфлашига имконият туғдиради, деб ишонч билдирдилар.

Учрашув самимий, қардошларча вазиятда ўтди ва томонларнинг қарашлари тўла якдил эканлигини тасдиқлади.

Учрашувда КПСС Марказий Комитети бўлим мудирининг биринчи ўринбосари О. Б. Рахманин, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. И. Блатов, ЛХРП Марказий Комитети бўлим мудирининг ўринбосари Б. Чаленсук, ЛХРП Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси И. Суринпхуми қатнашдилар.

(ТАСС).

МУКОФОТ ТОПШИРИЛДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев 14 сентябрь куни Кремлда ЛХРП Марказий Комитетининг Бош секретари, ЛХДР Бош министри Кейсон Фомвиханга Ленин ордени топширди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев мукофотни топшириш вақтида нутқ сўзлади.

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Азиз ўртоқ Кейсон!

Ҳурматли ўртоқлар!

Ҳам фойдали, ҳам ёқимли иш худди шу кунга тўғри келиб қолди.

Яхши, самарали суҳбат бўлиб ўтди. Ўртоқ Кейсон, Сиз шу фикрга қўшиласиз, деб ўйлайман. Эндиликда партияларимиз ва мамлакатларимизнинг ҳамкорлигини жонли, яқин ва мустаҳкамланиб бораётган ҳамкорлик деб таърифлаш мумкин. Биз дўстона муносабатлар учун икки ўртадаги масофа халақит бермаслигини амалда исбот қилдик.

(Давоми иккинчи бетда).

Ж. Р. РАСУЛОВ нутқи

Азиз ўзбек ака-укаларимиз ва опа-сингилларимиз!

Ҳурматли ўртоқлар ва дўстлар!

Тожиклар диёрига катта ва қувончли байрам келди: бугун ўзбек адабиёти ва санъатининг Тожикистондаги кунлари бошланмоқда. Биз сизларнинг келишингизга ғоят муштоқ эдик, бу учрашувга завқ-шавқ билан ҳозирлик кўрдик. Яхши ва азалий дўстлар шундай қиладилар.

Шу қадар ажойиб тантана очилаётган қувончли дақиқаларда Тожикистон Компартияси Марказий Комитети, Тожикистон ССР Олий Совети Президиуми, Министрлар Совети номидан, республиканинг барча меҳнаткашлари номидан сиз, азиз меҳмонларни, қардош Ўзбекистон намояндаларини сидқидилдан, самимий табриклашга ижозат бергайсизлар.

Бу ердаги тантаналаримизда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, ҳаммамиз учун ҳурматли Шароф Рашидович Рашидов ҳозир бўлганлиги бизга айникса ёқимлидир. Азиз Шароф Рашидович, биз Сизни чин кўнгилдан табриклаймиз!

Тожикистонда бошланаётган ўзбек маданияти кунлари тожик адабиёти ва санъатининг шу йил май ойида Ўзбекистонда ўтказилган кунлари каби республикаларимиз ижтимоий-сиёсий ва маданий ҳаётида катта воқеалардир, совет халқлари мустаҳкам дўстлиги ва қардошлигининг яққол намойишидир.

Халқларимизнинг адабиёт ва санъат кунлари иккала қардош республика миллий маданиятларининг ўзаро ижодий алоқалари тарихига янги ёрқин саҳифа бўлиб киради. Мана шундай дўстлик ва қардошлик байрамлари меҳнаткашларни совет ватанпарварлиги ва социалистик интернационализм руҳида тарбиялаш ишига хизмат қилади, совет кишиларининг сиёсий активлигини ва меҳнат ғайратини ўстиришга кўмаклашади, улар Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, унинг ленинчи Марказий Комитети, коммунизм учун, ер юзида тинчлик ва бахт-саодат учун атоқли курашчи ўртоқ Леонид Ильич Брежнев бошлиқ Сиёсий бюро теварагидаги мустаҳкам бирлиги ва метиндек жипслигидан далолат беради.

Ўзбекистондаги тожик маданияти кунлари қатнашчиларига зўр эътибор ва ғамхўрлик қилинганлиги учун, ўзбек халқининг, ажойиб республикангиз барча меҳнаткашларининг қалб саховати ва дил ҳарорати учун Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетига, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумига, Министрлар Советига, Шароф Рашидович, шахсан Сизга, партия, совет, ва жамоат ташкилотларига, Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашларига яна бир бор самимий миннатдорчилик ва чуқур ташаккур изҳор этишга ижозат бергайсизлар, ўртоқлар.

Бугун биз яқиндагина бўлиб ўтган мана шу завқли учрашувларни миннатдорчилик билан эсга олар эканмиз, сиз азиз дўстларга чин кўнгилдан яна бундай деймиз: меҳмондўст тожиклар диёрига хуш келибсизлар! Гуллаб-яшнаб турган водийларимиз сизларни қучоқ очиб кутиб олади, салобатли Помир ўзининг ранг-баранг бўёқларини сизларга тортиқ қилади, республиканинг ҳар бир бурчагида, ҳар бир хонадонимизда сизларни очиқ чеҳра билан кутиб олишади!

Мана шу залда бошланаётган бу галги байрамимизнинг давримизга хос фазилатлари, бекиёс белгилари бор. Бу йил — КПССнинг тарихий XXVI съезди йилидир. Биз ҳаммамиз шу съезднинг самарадор таъсири билан яшаб турибмиз. Ҳар биримиз унинг жўшқинлик руҳи билан тўлиб тошганмиз, совет халқининг улуғ зафарларига, ўн биринчи беш йилликда забт этилиши лозим бўлган чўққиларга даҳлдор эканимизни ҳис қиламиз.

(Давоми иккинчи бетда).

Ш. Р. РАШИДОВ нутқи

Азиз тожик оға-иниларимиз ва опа-сингилларимиз!

Ҳурматли ўртоқлар, дўстлар!

Аввало биз, ўзбек халқининг намояндалари иззат-икром билан самимий ва шодиёна кутиб олинганимиз учун чуқур ташаккур изҳор этишга ижозат бергайсизлар. Республикамиз шаънига, унинг адабиёт ва санъат арбоблари шаънига айтган эзгу сўзлари учун қалин дўстимиз ва биродаримиз. Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Жаббор Расулович Расуловдан астойдил миннатдормиз.

Ҳаммангизга кўпдан-кўп раҳмат!

Шу тантанали кечада ҳозир бўлган кишиларни ва сизлар орқали қардош Тожикистоннинг барча меҳнаткашларини Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг топшириғига биноан республикамиз ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлари, зиёлилари номидан қизғин табриклашга ижозат бергайсиз.

Иккала қардош халқимиз санъатининг порлоқ ва қувончли байрами шонли даврда, партиянинг тарихий XXVI съезди йилида ўтказилмоқда. Съезднинг қарорлари, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежнев докладининг ленинча ҳаққонийлик ва ленинча донишмандлик билан суғорилган қоида ва хулосалари коммунистик қурилишнинг, меҳнаткашлар фаровонлиги ва маданиятини янада оширишнинг, ер юзида тинчлик, озодлик ва социал тараққиётнинг янги уфқларини очди. Бу қоида ва хулосалар совет кишиларининг бунёдкорлик куч-ғайратини янада оширмоқда, совет кишилари ғайрат-шижоатининг ҳаётбахш кучи, дунёда биринчи социалистик давлат қудратини кучайтириш йўлидаги новаторлик муддаолари руҳи билан тўлиб тошгандир.

Азиз дўстлар!

Ўзаро учрашувлар, санъат ва адабиёт кунлари, фестиваллари — қардош республикаларнинг маданият соҳасидаги ўз ютуқлари тўғрисидаги ўзига хос ҳисоботлари бизнинг давримизда бутун халққа манзур бўлиб, совет турмуш тарзининг таркибий мазмунига айланди.

Шу йилнинг май ойида Тожикистон адабиёти ва санъатининг ўзбеклар диёрида бўлиб ўтган кунлари ёрқин бекиёс истеъдод соҳибларининг кўклам чаманзоридек яшнаганини намойиш этди. Бу кунлар дўстлик ва қардошликнинг ажойиб, чинакам унутилмас байрамига айланди, қалбларимизда ўчмас из қолдирди. Хотирада қолган ўша учрашувнинг ҳар они қалб ҳарорати, самимият ва қувонч билан тўлиқ эди. Ўша учрашув халқларимиз ва маданиятларимиз мустаҳкам маънавий қардошлигини янги куч билан тасдиқлади. Биз ўша байрамнинг ғоявий-эстетик таъсирини ҳали узоқ вақт сезиб турамиз.

Мана бугун Ўзбекистон адабиёти ва санъати кунлари тожиклар диёри бўйлаб тантанали юриш бошламоқда.

Мусаффо эътиқодлар ва гўзал идеаллар туфайли жипслашган барча совет халқлари каби тожиклар билан ўзбеклар ўртасида ҳам умумийлик, яқинлик, ўхшашлик кўп. Тақдири ва тарихи, маданият, анъана ва урф-одатларнинг қардошлиги билан узвий равишда боғланган ўзбек ва тожик халқлари ягона оила туйғуси билан бирлашганлар. Улар асрлар бўйи оғир синовларни енгиб ўтиб, нурли келажакка комил ишонч руҳи билан яшамоқдалар. Мутафаккирлар ва олимларнинг асарларида, шоирларнинг ўлмас шеърий мисраларида акс этган бу ишонч феодализм зулмати оша тожик ва ўзбек меҳнаткашларига нур сочди, янги ва бахтиёр ҳаёт учун курашда ёрдам берди.

(Давоми иккинчи бетда).

«ОҚ ОЛТИН» ХИРМОНИГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 14 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён.

Бухоро	2,02	11,32	0,04	0,04
Фарғона	1,48	10,13	—	0,23
Сурхондарё	1,40	9,20	0,26	0,69
Қашқадарё	0,74	4,05	0,02	0,06
Андижон	0,81	3,40	—	—
Наманган	0,84	2,55	—	—
Тошкент	0,17	0,97	—	—
Сирдарё	0,15	0,64	—	—
Самарқанд	0,03	0,06	—	—
Жиззах	0,02	0,04	—	—
ҚҚАССР	—	—	—	—
Хоразм	—	—	—	—
Республика бўйича:	0,71	3,95	0,03	0,09
Шу жумладан ингичка толали пахта:				
Бухоро	1,46	10,03	—	—
Сурхондарё	1,00	7,94	—	—
Қашқадарё	0,30	1,17	—	—
Наманган	—	—	—	—
Республика бўйича:	0,81	5,96	—	—

МУКОФОТ ТОПШИРИЛДИ

(Боши биринчи бетда).

Совет кишилари чинакам адолатли, демократик жамиятни вужудга келтириш йўлида зўр ғайрат билан фидокорона иш кўраётган Лаос халқига зўр хайрихоҳлик билан қарайдилар. Социализм асосларини қуриш йўли аниқ танлаб олинди. Бу — Лаос Халқ революцион партиясининг тарихий хизматидир. Ўртоқ Кейсон Лаос диёрида рўй берган революцион ўзгаришларга шахсан салмоқли катта ҳисса қўшганлигини ҳаммамиз яхши биламиз.

Совет — Лаос ҳамкорлиги шунчаки қисқа тарихга эга эмас. Аммо революция ғалаба қозониши билан мамлакатларимизнинг дўстлиги чинакамига равнақ топди. Бу эса кўп жиҳатдан сизнинг номингиз билан боғланган.

Ўртоқ Кейсон, сизнинг халқларимиз ўртасидаги қардошларча дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш соҳасидаги жуда катта хизматларингизни СССР Олий Совети Президиуми Советлар мамлакатининг олий мукофоти — Ленин ордени билан тақдирлайди.

Шу муносабат билан сизни чин кўнгилдан қутлаб сиҳат-саломат бўлишингизни, Лаос бахт-саодати йўлида, тинчлик ва социализм саодати йўлида кўп қиррали фаолиятингизда янги катта муваффақиятлар тилайман.

* * *

Ўртоқ Кейсон Фомвиҳан жавоб нутқи сўзлади.

Ўртоқ Кейсон ФОМВИХАН нутқи

Ҳурматли ўртоқ Леонид Ильич Брежнев!

Азиз ўртоқлар!

Бугун мен Москвада — қаҳрамон Советлар мамлакати пойтахтида ишчилар синфининг ажойиб йўлбошчиси, жаҳон революциясининг улуғ устози Ленин номи билан аталган шонли орденни зўр иштиёқ ва ифтихор туйғулари билан қабул қилиб олмоқдаман.

Аввало Лаос халқининг революцион курашига ва тинчлик, миллий мустақиллик, демократия ва социализм ишига қўшган ҳиссасига юксак баҳо берганликлари учун СССР Олий Совети Президиумига, азиз ва ҳурматли ўртоқ Леонид Ильич Брежневга самимий миннатдорчилик изҳор қилишимга ижозат бергайсиз.

Биз ана шу юксак мукофотни Совет Иттифоқи партияси, ҳукумати ва халқининг Лаос партияси, ҳукумати ва халқига нисбатан қардошларча дўстлик ва бирдамлигини ифода этувчи жуда яхши намуна деб баҳолаймиз.

Бугун менга кўрсатилган юксак шарафни аввало, Ҳинди-Хитой Коммунистик партиясининг шонли анъаналарини давом эттираётган, мустақиллик, озодлик ва социализм учун курашда қийинчилик ва машаққатлар олдида тиз чўкмаган Лаос халқининг марксчи-ленинчи авангарди бўлмиш Лаос Халқ-революцион партиясига нисбатан изҳор қилинган шараф деб биламан.

Бу орден империализмга, экспансионизм, гегемонизмга ва бошқа реакцион кучларга қарши курашда, Ватанни ҳимоя қилиш ва уни қуришда, бутун жаҳонда тинчлик ва социализм манфаатларини кўзлаб, Совет Иттифоқи билан ҳамда бошқа қардош социалистик мамлакатлар билан дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлашда халқимизга илҳом бахш этажагига аминман.

Ленин партияси ва совет халқи пролетар интернационализми асосида революцион ишимизни, хусусан ЛХДР ташкил топганидан кейин доим қўллаб-қувватлаб, мадад бериб келаётганлигидан жуда хурсандмиз. Бу — Лаос революциясининг бундан буёнги ғалабалари учун муҳим гаровдир.

Шу фурсатдан фойдаланиб, ана шу ажойиб ёрдам учун партия, ҳукумат ва Лаос халқи номидан самимий миннатдорчилик изҳор қилишимга ижозат бергайсиз.

Азиз ўртоқлар! Бизнинг дўстлигимиз ва ҳар томонлама ҳамкорлигимиз муттасил ривожланиб, ижобий натижалар бераётганлигини кўриб, беҳад хурсанд бўлдик. Совет халқининг доно раҳбари, атоқли халқаро арбоб, Лаос халқининг буюк дўсти ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг Лаос партияси ва халқи ҳақида айтган ажойиб сўзлари, унинг бузилмас Лаос — Совет дўстлигини мустаҳкамлашга қўшаётган ҳиссаси ҳар икки мамлакатларимиз партиялари ва халқлари ўртасидаги муносабатлар тарихида ёрқин саҳифа очади. Биз ана шу дўстлик ва бирдамликни мустаҳкамлаш учун мумкин бўлган ҳамма чораларни кўрамиз.

Ўртоқ Леонид Ильич Брежневга сиҳат-саломатлик тилашга ижозат бергайсиз.

Яшасин Лаос ва Совет Иттифоқи ўртасидаги қардошларча дўстлик ва ҳамкорлик!

* * *

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари М. А. Суслов ўртоқ Кейсон Фомвиҳанни қизғин табриклади.

(ТАСС).

МИЛЛИОНЛАРНИНГ «СПОРТ МАКТАБИ»

13 сентябрь куни Марказий «Пахтакор» стадионида ёрқин байрам бўлиб ўтди. Шу куни ёш спортчилар ўтган ўқув йилида эришилган муваффақиятлар тўғрисида рапорт бердилар, янги чўққиларни эгаллашга шай эканликларини намойиш қилдилар.

Турли спорт жамиятлари ва идоралари вакилларининг паради кўркам бўлди. Минбардагилар мактаб ўқувчилари XVI Бутунитифоқ спартакиадаси ва ҳунар-техника таълими системаси ўқувчилари XVI Бутуниттифоқ спартакиадаси катнашчиларининг колонналарини гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар. Ана шу колонналагилар бу йил ёзда ёшлар спортининг Бутуниттифоқ кўрикларида ўзларининг миллионларча тенгқурлари номидан «имтиҳон» топширдилар. Улар ана шу кўрикларда талайгина юқори баҳоларга сазовор бўлдилар. Ўзбекистон мактаб ўқувчилари спартакиада мусобақаларида 18 та олтин, 14 та кумуш, 33 та бронза медалини қўлга киритдилар. Халқаро класс спорт мастери даражасидаги учта натижани, 39 та мастерлик натижасини, спартакиадаларнинг 4 та олий ютуғини ва республиканинг ўн бешта ёшлар рекордини ана шу муваффакиятлар қаторига қўшиш керак. Ўзбекистон ҳунар-техника билим юртларининг талабалари муносиб қатнашдилар. Улар 15 та олтин, 10 та кумуш, 15 та бронза медаллари билан тақдирландилар. Ишчи ўринбосарларнинг кўпгина вакиллари зўр спорт маҳоратини намойиш қилдилар.

Гимнастикачи Венера Зарипова, велосипедчи Евгений Ивашов, боксчи Тўрабой Иброҳимов, енгил атлетикачилардан Любовь Кирюхина ва Васила Нуритдинова, классик услубда курашувчи полвонлардан Толиб Усмонов ва Матвей Барачов ҳамда бошқа кўпгина спортчилар ҳурмат шоҳсупасининг ҳақли равишда энг юқори поғонасига кўтарилдиларки, биз уларни спорт пешқадамлари деб аташга ҳақлимиз. Ватанимизнинг катта спорти ўз резервларини ана шундай «спорт мактаблари»дан олади. Чунончи, мактаб ўқувчилари спартакиадасининг чемпиони тошкентлик сузувчи Лариса Белоконь шу кунларда СССР терма командаси составида Сплитда ўтказилган Европа чемпионатида жуда яхши қатнашиб, кумуш ва бронза медалларини қўлга киритди.

Аммо ёш ўринбосарларнинг сиҳат-саломатлиги асосий рекорддир.

— Ёш авлод тўғрисида оталарча ғамхўрлик қилаётганлари учун жонажон Коммунистик партия ва Совет ҳукуматига раҳмат! — чин қалбдан айтилган ана шу сўзлар стадион узра янгради.

Шундан кейин кўргазмали чиқишлар бошланди. Марказий майдон бугунги кунда республика мактаблари ва ҳунар-техника билим юртлари эга бўлган минглаб спорт базалари—заллар, тирлар, бассейнлар, майдончаларни ўзига қамраб олгандек бўлди.

Энг жажжи физкультурачилар — болалар боғчаларининг тарбияланувчилари кўрикни бошлаб бердилар. Бу гал методистлар билан тренерлар кичкинтойларга берган биринчи дарс — эрталабки заряднинг янги комплексини Ўзбекистондаги минглаб болалар боғчаларида такрорлашади.

Кичик синфлардан кейин катта синфлар босқичма-босқич — ёш гимнастикачилар, акробатлар, енгил атлетикачилар ва бошқалар ўз маҳоратларини намойиш қилдилар.

Ўзбекистон катта ёшдаги спортчилари терма командалари қатнашчиларининг чиқишлари ёшлар спортидан катталар спортигача ўзига хос эстафета бўлди. Чавандозлар, полвонлар, оғир атлетикачилар зўр маҳорат кўрсатдилар. Миллий спорт турларининг ажойиб усталари—дорбозлар, полвонлар, курашчиларнинг чиқишлари байрамнинг ёрқин саҳифалари бўлди.

Сўнгра байрам десанти туширилди: мовий осмонда парашютларнинг ранг-баранг гумбазлари очилди.

Марказий минбарда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари Е. Айтмуротов, И. Г. Анисимкин, Л. И. Греков, И. Б. Усмонхўжаев, А. А. Хўжаев, Н. М. Маҳмудова, Л. Н. Мелкумов, У. У. Умаров, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Р. С. Ашуралиев, М. Т. Турсунов ҳозир бўлдилар.

(ЎзТАГ).

БУЮК ҚАРДОШЛИК ҚАНОТЛАРИ

Ж. Р. РАСУЛОВ нутқи

(Боши биринчи бетда).

Мана, байрамимизнинг ҳозирги шодиёна тароналарида ҳам меҳнат зафарларининг нашидаси тўла куч билан янграб турибди. Ўзбек маданиятининг Тожикистондаги кунлари беш йилликнинг биринчи йили планлари ва мажбуриятларини бажариш йўлидаги курашнинг якунловчи даврида, ҳосил теримининг долзарб дамларида республикамиз далаларида катта пахта хирмони учун ҳал қилувчи жанг қизиб бораётган бир пайтда бошланмоқда. Мана шу қардошлик ва дўстлик учрашувлари заводлар ва қурилишларнинг, далалар ва фермаларнинг меҳнатчиларини янгидан-янги меҳнат жасоратларига, шонли Ватанимиз манфаатлари йўлидаги янги ажойиб ишларга руҳлантираверсин!

Ишчи ва деҳқонларнинг дунёдаги биринчи давлати кўп миллатли оиласининг бир қисми бўлиш — зўр қувонч ва ифтихордир. Леонид Ильич Брежнев партия XXVI съездида бундай деди:

«Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларидан бошлаб бизнинг иқтисодий ва социал сиёсатимиз Россиянинг собиқ миллий чекка ўлкаларини унинг марказий районларидаги тараққиёт даражасига мумкин қадар тезроқ кўтаришга хизмат қилиб келди. Бу вазифа ҳам муваффақиятли ҳал этилди... Ҳозир қолоқ миллий чекка ўлкалар қолмади».

Л. И. Брежнев сиз билан биз яшаб турган ўлкани — Ўрта Осиё республикаларини мисоллардан бири қилиб кўрсатди. Социализмнинг мана шу улуғвор, чинакам тарихий ғалабаси — Коммунистик партия доно ленинча миллий сиёсатининг натижасидир ва биз мана шу сиёсатнинг халқларга берган ҳамма неъматлари учун партиядан чексиз миннатдормиз.

Ўрта Осиё республикалари Совет Иттифоқидаги барча миллат ва элатларнинг мустаҳкам ҳамкорлиги туфайли ва аввало содиқ дўстимиз ва оғамиз — улуғ рус халқининг беғараз ёрдами туфайли равнақ топганлигини ҳаммамиз биламиз.

Ҳар бир совет республикасининг ёркин тақдири, бутун ажойиб воқелигимиз халқлар ленинча дўстлигининг бунёдкорлик кучидан далолат беради. Тожикистоннинг қиёфасига бир назар ташланг, у — яқин ўтмишда чор Россиясининг энг қолоқ чекка ўлкаларидан бири эди. Энди республикамиз — замонавий индустрия ва илғор қишлоқ хўжалиги ўлкасидир, ривожланган маданият ва фан ўлкасидир. Илгари ҳувиллаб ётган ерларда гуллаб-яшнаб турган боғ-бўстонлар ва экинзорлар пайдо бўлди, бориш қийин бўлган тоғларда ноёб гидроэлектростанциялар қурилди ва қўлбола денгизлар барпо этилди.

Ҳали яқиндагина республикага деярли ҳамма нарса ташиб келтирилар эди. Энди Тожикистон кўп миқдорда ипак пахта ва лимон, алюминий ва электроэнергия ишлаб чиқармоқда. Бу ерда ишлаб чиқарилган тўқимачилик станоклари ва гиламлар, нефть машина-ускулари ва электр техника приборлари кўпгина чет мамлакатларга юборилмоқда. Партия билан ҳукуматнинг қарорига мувофиқ республикамизда Жанубий Тожикистон территориал ишлаб-чиқариш комплекси барпо этилмоқда, шу туфайли республиканинг иқтисодий потенциали анча ошмоқда ва унинг совет халқи умумий ишига қўшаётган ҳиссаси кўпаймоқда. Буларнинг ҳаммасига бутун мамлакат кўмагида эришилди.

Қардошларча ҳамкорлик намуналарини давом эттираверишимумкин. Турмушимизнинг ҳамма соҳаларида — халқ маорифини ривожлантиришда ҳам, соғлиқни сақлаш, фан ва санъат соҳасида ҳам шундай мисоллар бор. Халқлар дўстлиги, ленинча миллий сиёсат янги беш йилликда ҳам ажойиб самаралар беради. «Бизнинг тутган йўлимиз, — деди ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС XXVI съездида, — ҳар бир республиканинг моддий ва маънавий куч-қудратини кўпайтириб боришдир ва шу билан бирга ундан бутун мамлакатни мутаносиб ривожлантириш йўлида мумкин қадар яхшироқ фойдаланишдир».

Совет Ўзбекистони бу йўлнинг яққол тимсолидир. Қардошларимизнинг ажойиб муваффақиятлари кўзни қувонтиради. Олти миллион тонналик маррага чиқиб олган ўзбек пахтакорларининг ютуқларига қойилмиз. Республикамиз меҳнаткашлари қўшниларнинг ишларини эътибор билан кузатиб турибдилар ва ҳозир Совет Ўзбекистони минглаб турдаги саноат маҳсулотлари ишлаб чиқараётганини яхши биладилар. «Ташсельмаш» заводининг ишчи ва инженерлари қўли билан ясалган пахта териш комбайнлари барча пахтакор республикаларда, шу жумладан Тожикистонда ҳам ишлаб турибди. Ўзбек гази кўпгина республикаларнинг эҳтиёжини қондириб, муштарак иқтисодий вазифаларни ҳал этишга ёрдам бермоқда.

Бизнинг далаларимизда ўзбек селекциячиларининг ғўза навлари катта ўрин олиб турибди. Ўзбек ва тожик лойиҳачилари ҳамкорликда ишлаб замонавий ирригация системаларини, ишлаб чиқариш комплексларини, уй-жой кварталларини барпо этмоқдалар.

Ижодкорлик ва бунёдкорлик билан тўлиб-тошган ўзбек халқининг бахтиёр турмуши адабиёт ва санъат бобида юксак ва жозибадор чўққиларга эришиш имконини берди.

Тожик халқи билан ўзбек халқининг кўп асрли анъаналарга эга бўлган дўстлиги Октябрь қуёшидан нур эмиб, барча совет халқларининг аҳил оиласида ривожланди ва мустаҳкамланди. Халқлар дўстлиги — маданиятлар дўстлиги, деган маънодор сўзлар бизнинг муносабатларимизга ҳаммадан ҳам кўпроқ мос келади, деса бўлади.

Яна бир неча кундан сўнг атоқли маданият арбоби, ҳозирги замон тожик шеъриятининг классиги, таниқли жамоат ва сиёсат арбоби, халқларимиз ўртасидаги маданий муносабатлар ривожига катта ҳисса қўшган инсон — Мирзо Турсунзоданинг етмиш йиллиги нишонланиши сизларга маълум. У дўстлигимизнинг манбаларини кўрсатиб, бундай деб ёзган эди:

«Зилол сувли сойлар баланд тоғлардан бошланади. Юксак ва мусаффо ақл-идроқ халқларнинг энг яхши муддаоларини ифода этади. Алишер Навоий билан Абдураҳмон Жомий дўстлигимизнинг зилол сойлари ўзанини қазиб берганлар. Мана шу икки улуғ зот ўзларининг самимий дўстлиги ва маънавий бирлиги намунаси билан кўп асрлар аввал халқларимизга тинчликда биродар бўлиб яшашни васият қилганлар. Жомий билан Навоий бир-бирлари билан ҳамдам бўлганларидек, халқларимиз ҳам бир-бирлари билан ҳамнафас ва мададкор бўлиб келмоқдалар. Сизларга ҳам, бизларга ҳам нур сочиб турган юлдузлар муштарак бўлганидек, маънавий бойликларимиз ҳам муштаракдир...»

Азиз ўртоқлар, бизнинг замонамизда қанчадан-қанча улуғ зотлар истеъдод юлдузлари балқиб, маънавий дунёмизни бағоят бойитди ва энг мўътабар, энг олижаноб идеалларни рўёбга чиқаришга кўмаклашди! Истеъдодли ёзувчиларимизнинг асарларини китобхонлар иккала республикада ўз она тилларида ўқимоқдалар.

Қардош Ўзбекистоннинг кўпгина қалам соҳиблари — Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий, Ғафур Ғулом, Ойбек, Ҳамид Олимжон, Шароф Рашидов, Комил Яшин, Уйғун, Назир Сафаров, Зулфия, Эркин Воҳидов, Абдулла Орипов ва бошқа кўпгина ёзувчи ҳамда шоирларнинг асарлари Тожикистонда севиб ўқилмоқда ва эъзозланмоқда. Кўпгина ўзбек драматургларининг пьесалари театрларимиз саҳнасида муваффақиятли кўрсатилмоқда.

Халқларимизнинг маданий алоқалари бутун совет халқи маънавий турмушининг ягона ўзанида ривожланмоқда. КПСС XXVI съездида уқтириб ўтилганидек, мамлакатда миллий маданиятлар бир-бирини ўзаро бойитмоқда, одамларнинг янги социал ва интернационал бирлиги бўлмиш ягона совет халқининг маданияти камол топмоқда.

Кинематография каби энг оммавий санъат турини олиб кўрайлик. Машҳур экран усталаридан СССР халқ артистлари, кинорежиссерлар Малик Қаюмов ва Шуҳрат Аббосовни, ажойиб актерлардан СССР халқ артистлари Шукур Бурхонов, Сора Эшонтўраева ва бошқа кўпгина кишиларни Тожикистонда жуда яхши биладилар ва севадилар. Тожик ва ўзбек артистларининг доимий ижодий алоқалари, биргаликда фильмлар яратишда қатнашишлари кино санъатимизни бойитмоқда ва неча марталаб катта-катта ижодий муваффақиятларга эриштирди.

СССР халқ артистлари Ҳалима Носирова, Тамара-хоним, Михаил Мансуров ва бошқа кўпгина ажойиб ижрочиларнинг ижоди бизнинг республикамизда чинакам иззат ва ҳурмат қозонди.

Ўз асосчиси Мукаррама Турғунбоева номидаги «Баҳор» ансамблининг, «Ялла» ансамблининг, Ҳамза номидаги ва Навоий номидаги ажойиб театр коллективларининг санъати, Ўзбекистон халқ рассомларидан Неъмат Қўзибоев, Абдулҳақ Абдуллаев, Чингиз Аҳмаровнинг талантли асарлари, композиторлардан Мухтор Ашрафий, Сулаймон Юдаков, Мутал Бурхонов, Улуғбек Мусаев ва бошқа кўпгина маданият арбоблари Тожикистонда яхши маълум ва ардоқлидир.

Қардош Ўзбекистоннинг санъат усталари халқ анъаналарининг энг яхши намуналарини эҳтиёт қилиб асрамоқдалар, эъзозламоқдалар ва кўпайтирмоқдалар. Қардош қўшниларимизнинг ўзига хос санъати гуллаб-яшнаётганлиги душманларимизнинг Ўрта Осиёдаги, шу жумладан Ўзбекистон ва Тожикистондаги миллий маданиятлар тақдири тўғрисида тўқиб чиқараётган ёлғон уйдирмаларини жуда яққол фош этади. Республикаларимиз санъатининг юксак профессионал маҳорати, ёрқин жозибадорлиги турли қитъаларда неча марталаб таҳсинга сазовор бўлди, энг юксак совринлар ва мукофотлар билан тақдирланди.

Азиз меҳмонлар, бугун биз сизларни табриклар эканмиз, қардош Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашларига, бутун ўзбек халқига сидқидилдан, ғоят самимий салом йўллаймиз. Биз унга янги равнақ, бахт-саодат, улуғ ва гўзал Ватанимиз бахт-саодати йўлида коммунистик қурилишнинг барча соҳаларида муваффақиятлар тилаймиз.

Азиз дўстлар! Шу кунларда сизларга республикамиз турмушининг ҳамма соҳаларидаги ютуқлар билан танишиш учун кенг имконият берилади. Биз сизларга шаҳар ва посёлкаларимизни кўрсатамиз, сизлар янги қурилишларимиз билан танишасизлар, чўлқуварлар ҳузурида бўласизлар.

Колхозчилар ва ишчилар, студентлар ва ўқувчилар сизлар билан учрашишга мунтазирдирлар. Шу учрашувлар сизларга республикамиз ишларини яхшироқ билиб олишда, партия XXVI съезди белгилаб берган режаларни рўёбга чиқариш соҳасидаги ишларни кўришда ёрдам беради.

Сизларни ҳар бир оилада, ҳар бир хонадонда туғишган қардошлардек кутиб олишади. Сизларга чин кўнгилдан айтамизки, «Хуш келибсиз!», «Хуш омадед!», «Добро пожаловать!», азиз меҳмонларимиз, ака-укаларимиз ва опа-сингилларимиз! Дўстлар, сизларга энг яхши муваффақиятлар ва ижодий ютуқлар тилаймиз! Ҳар бирингизнинг истеъдодингиз шу кунларда янги бўёқлар касб этиб, сайқал топа берсин!

Яшасин совет халқларининг ленинча дўстлиги!

Совет халқи улуғвор тарихий зафарларининг доно раҳбари — Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига шон-шарафлар!

Замонамизнинг атоқли сиёсий ва давлат арбоби ўртоқ Леонид Ильич Брежнев бошчилигидаги партия ленинчи Марказий Комитетига шон-шарафлар!

(Давомли қарсаклар).

* * *

Ж. Р. Расулов А. Навоийнинг тожик усталари тўқиган ва гиламда акс эттирилган портретини Ўзбекистонга совға қилиб топширди.

Ш. Р. РАШИДОВ нутқи

(Боши биринчи бетда).

Оддий кишиларнинг мана шу орзу-умидлари Абдураҳмон Жомий ва Алишер Навоий, Аҳмад Дониш ва Зокиржон Фурқат, Муқимий ва Асрийнинг асарларида, ғоят бой тожик ва ўзбек халқ оғзаки ижодида, номлари маълум бўлмаган минглаб халқ усталари ижодида абадийлаштирилди.

Бироқ, инсоният тарихида янги давр бошланганини бутун дунёга маълум қилган Октябрь тонгининг заррин нурлари таралиши биланоқ Тожикистон ва Ўзбекистон халқлари, эркин ва қудратли Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг барча халқлари ҳақиқий бахт-саодатга эга бўлдилар. 1982 йилда биз СССРнинг 60 йиллигини буюк тарихий воқеа, партия ленинча миллий сиёсатининг, пролетар интернационализми принципларининг, Советлар мамлакати халқлари мустаҳкам дўстлиги, қардошлиги ва ўзаро ёрдамининг тантанаси сифатида нишонлаймиз. Совет халқлари Ленин партиясига, улуғ рус халқига эргашиб адолат ва нур, заковат ва равнақ йўлидан бордилар. Бу йўлда экономика, фан ва маданиятнинг ҳамма соҳаларида янги-янги зафарларга эришилди.

Халқларимизнинг ижодкорлик руҳи ягона ва аҳил оилада баҳодирона куч касб этди. Кўркам шаҳар ва қишлоқлар, гуркираб ўсаётган рангли металлургия ва химия, машинасозлик ва металл ишлаш корхоналари, ривожланган қишлоқ хўжалиги бунинг яққол мужассамидир.

Сирдарё ГРЭСи билан биргаликда бутун Ўрта Осиё энергия қудратининг асоси бўлиб турган азим нурхона — Норак гидроэлектростанцияси билан сиз каби биз ҳам севиниб фахрланамиз. Иккала халқимизнинг биргаликдаги меҳнати самараси — обод Мирзачўл билан сиз каби биз ҳам севиниб фахрланамиз. Ёвон электрохимия ва Тожикистон алюминий заводлари сингари улкан саноат корхоналари билан сиз каби биз ҳам севиниб фахрланамиз.

Тожик ва ўзбек халқлари биргаликдаги меҳнатда, тинимсиз изланишларда янги турмуш қуришни, рекорд ҳосил етиштиришни, замонавий заводлар қуришни ўрганмоқдалар. Биз улуғ рус халқидан революционликни, интернационализмни ва матонатни ўрганяпмиз.

Бизнинг бир-биримиздан доимий ўрганишга, қардошларча ўзаро ёрдамлашишга ва амалий ҳамкорликка интилишимиз тожиклар билан ўзбекларнинг катта пахта хирмони барпо этиш йўлида биргаликдаги курашида жуда яққол намоён бўлмоқда. Республикаларимизнинг қишлоқ меҳнатчилари ўртасида анъана бўлиб қолган социалистик мусобақа экономикани янада юксалтиришга, далаларнинг ҳосилдорлигини оширишга кўмаклашувчи қудратли омилдир.

Леонид Ильич Брежневнинг ифодали ибораси билан айтганда пахтакорларимиз нинг олтин қўллари билан «оқ олтин» яратилмоқда. Меҳрибон она ўз фарзандини тинимсиз ардоқлаб ўстиргани каби ҳар бир тожик, ҳар бир ўзбек диёримизнинг шу бебаҳо саховатини эъзозламоқда. Пахтакорларимизнинг меҳнат одими туфайли яқиндагина хаёлий бўлиб кўринган ажойиб марраларга эришдик, мислсиз ҳосилни қўлга киритдик.

Ҳозир пахтазорларда 1981 йил ҳосили учун бошланган умумхалқ кураши ҳал қилувчи босқичга кирмоқда. Ажойиб тожик пахтакорларига чин кўнгилдан шонли ғалабалар, шавкатли меҳнатда янгидан-янги муваффақиятлар тилаймиз!

Кўҳна Помирнинг қор босган чўққилари истеъдодли ва меҳнатсевар тожик халқининг ижодий фикри ва илҳоми мислсиз қанот қоққанининг шоҳиди бўлиб турибди. Халқнинг миришкор қўллари билан тоғ ён бағирларида боғлар пайдо бўлди. Унинг букилмас иродаси туфайли ҳосилсиз водийлар ва даштлар унумли экинзорга айланди. Унинг фидокорлиги туфайли ҳозир асов дарёлар совет энергетикасига хизмат қилмоқда.

Биз ҳам биродарларимизнинг муваффақиятларидан қувониб ифтихор билан бундай деймиз: Ҳозиргача эришилган жамики ютуқлар — Тожикистон Коммунистик партияси, унинг Марказий Комитети, таниқли партия ва давлат арбоби, содиқ интернационалист, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Жаббор Расулович Расулов бошчилигидаги Марказий Комитет бюроси самарали фаолиятининг натижасидир.

Азиз ўртоқлар!

Совет кишиларининг порлоқ коммунизм идеаллари тантанаси йўлидаги курашида, меҳнаткашларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялашда кўп миллатли совет адабиёти ва санъатининг роли жуда катта.

Ҳар бир миллий маданиятнинг ютуқлари бутун совет халқининг таркибий маънавий бойлигидир. Шу маданият гулбоғида барча иттифоқдош республикаларда илдиз қўйиб, палак ёйган истеъдод соҳиблари адабиёт ва санъатни энг юксак, энг олижаноб ғоялар ва бадиий камолот нишонаси бўлган асарлар билан бойитмоқдалар.

Тожикистон маданияти ҳам Улуғ Октябрнинг зиёбахш қуёши остида бутун улуғворлиги билан равнақ топмоқда. Тожик халқи кўп миллатли совет маданияти солномасида кўпгина шонли сиймоларни етиштириб берди. Аммо улардан икки аллома ҳақида алоҳида гапириб ўтмоқчиман.

Уларнинг бири тожик совет адабиётининг асосчиси, донишманд ва файласуф, аллома ёзувчи Садриддин Айнийдир. Устод Айний ўзининг биринчи революцион асарини «Озодлик марши» деб атади. У ана шу асари билан ўз республикасининг бугунги порлоқ кунини башорат қилган эди.

Тожикистоннинггина эмас, бутун кўп миллатли Ватанимизнинг ҳам ифтихори ва шон-шуҳрати бўлиб қолган маданият арбоблари бутун совет халқи билан биргаликда Коммунистик партия раҳбарлигида ягона ғоя, ягона фикр билан жипслашиб, озодлик ва бахт-саодат, кураш ва меҳнат, ғалаба ва зафарлар йўлидан олға бормоқдалар.

Мирзо Турсунзода асарлари социалистик маданиятимизда абадул-абад яшайверади. Бу йил бутун мамлакат шоир туғилган куннинг етмиш йиллигини нишонлайди. Мутафаккир, публицист ва шоир бўлган Мирзо Турсунзода севикли Ватанимизни, совет халқларининг бузилмас дўстлигини чинакам партиявий эҳтирос билан, ўз истеъдодининг бутун кучи билан тараннум этди. Мирзо Турсунзода умрининг охирги кунигача ер юзида мустаҳкам тинчлик учун тинимсиз курашди.

Азиз ўртоқлар!

КПСС XXVI съезди ижодкор зиёлиларнинг олижаноб ва ҳамманинг таҳсинига сазовор меҳнатига юксак баҳо берди, адабиёт ва санъат арбоблари олдига қийин, аммо фахрли вазифалар қўйди. Леонид Ильич Брежнев съездда совет кишиларининг санъатга иштиёқи зўрлиги тўғрисида гапириш билан бирга бундай деб таъкидлади: «...Санъатга бўлган бу ҳурмат, бу муҳаббат санъаткор ўз халқи олдида буюк масъулият сезиши лозимлигини ҳам тақозо қилади. Халқ манфаатлари билан яшаш, унинг қувончи ва қайғусига шерик бўлиш, ҳаёт ҳақиқатини, инсонпарвар идеалларимизни қарор топтириш, коммунистик қурилишнинг актив иштирокчиси бўлиш — санъатнинг чинакам халқчиллиги, чинакам партиявийлиги мана шундан иборат».

Ҳа, партия, халқ ижодий ходимлардан ҳаётни теран ва ҳаққоний тасвирлаши билан, ғоявий пафос кучи, жозибадорлиги, бадиий маҳорати билан ўзига ром этадиган, коммунизм бинокори бўлган совет кишисининг маънавий қиёфасини шакллантиришга актив ёрдам берадиган янги салмоқли асарлар яратиб беришларини кутмоқдалар.

Ижодкор зиёли учун партиянинг мана шу режаларига ҳормай-толмай амал қилишдан ҳам юксакроқ бурч ва шараф, бундан ҳам фахрлироқ иш йўқ.

Дунёнинг энг тараққийпарвар кучларига пешқадамлик қилаётган гўзал Ватанимизда яшаб, ижод қилишдан ҳам катта бахт йўқ!

Севикли социалистик Ватанга садоқат ва ҳақиқат билан хизмат қилишдан ҳам юксакроқ бурч йўқ!

Тожик адабиёти ва санъатининг яқинда бизнинг республикамизда бўлиб ўтган кунлари каби ўзбек адабиёти ва санъатининг бугун Тожикистонда очилган байрами ҳам Ленин партияси ўртага қўйган вазифаларни амалга ошириш йўлидаги яна бир қадам бўлиб қолишига, шу учрашувлар вақтида маданият арбоблари сочган яхши уруғлар бўлиқ ҳосил беришига ишончимиз комил.

Биз сизларга халқимиз, унинг ижодкор зиёлилари яратган энг яхши асарларни олиб келдик. Шеърларимиз ва қўшиқларимизни, рақсларимизни, бадиий полотнолар ва фильмларимизни сидқидилдан қилинган туҳфа деб қабул этгайсизлар. Мана шуларнинг ҳаммаси — абадий меҳр-муҳаббатимизнинг, самимий дўстлигимиз ва садоқатимизнинг нишонасидир.

Азиз дўстлар, сизларга коммунистик бунёдкорликда, беш йилликнинг улуғвор режаларини амалга оширишда, тожик маданиятини янада равнақ топтиришда чин кўнгилдан янгидан-янги муваффақиятлар тилаймиз.

Социалистик Тожикистон, катта ёруғ йўлда сенга бахт-иқбол ёр бўлсин!

Совет Ватанимиз мустаҳкамланиб, гуллаб-яшнайверсин!

Яшасин барча ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси! **(Давомли қарсаклар).**

КЕЧА ДУШАНБАДА

(Боши биринчи бетда).

Дилбарнисо Нурматова ўз нутқида республикаларимиз деҳқонларини ҳам замон синовидан ўтган мустаҳкам дўстлик алоқалари боғлаб турганлигини таъкидлади. Бу йил тожик деҳқонлари рекорд пахта ҳосилини йиғиштириб олиш мажбуриятини қабул қилдилар. Ўзбекистон пахтакорлари билан анъанавий мусобақа уларнинг муваффақиятига ёрдам бермоқда. Илғор пахтакор меҳмонларнинг Тожикистон бўйлаб қиладиган сафарлари, меҳнат қаҳрамонлари билан учрашувлари маданият арбобларини янги катта асарлар яратишга илҳомлантиради, деб ишонч билдирди.

Тошкентдаги 1-уйсозлик комбинати бетончиларининг бригадири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Давлат мукофотининг лауреати Исмоил Орипов кечада СССР республикаларининг қардошлиги, яхши қўшничилиги ва ўзаро ёрдами ҳақида гапирди. У тожик ва ўзбек халқларини бир-бири билан боғлаган чинакам қардошлик муносабатларини кўрсатувчи ёрқин мисолларни келтирди. Жаҳонда ноёб Норак ГЭСи қурилишида, Тошкентнинг янги микрорайонларида дўстлик алоқалари мустаҳкамланди. Бу ерда қардош республикалардан келган қурувчилар ёнма-ён туриб меҳнат қилдилар.

СССР халқ артисти Н. Н. Волчков кеча қатнашчиларига Тожикистон адабиёти ва санъати арбобларининг самимий салом сўзларини топширди. У совет кишиларини ғоявий тарбиялашда санъатнинг катта роли ҳақида гапириб, КПСС XXVI съезди, Леонид Ильич Брежневнинг съездда КПСС Марказий Комитети номидан қилган Ҳисобот докладидаги қоидалар ва хулосалар маданият ходимлари олдига улкан ва масъулиятли вазифаларни қўйганлигини таъкидлаб ўтди. Тожикистонда Ўзбекистон ССР адабиёти ва санъатининг бошланаётган кунлари ана шу вазифаларни ҳал этишга хизмат қилади.

Дўстлик байрамини очиш маросимида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов, Тожикистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлар М. Б. Бобоев, А. Д. Далабоев, Л. К. Кармишев, Р. Н. Набиев, Е. И. Первенцев, Ю. А. Полукаров, А. Х. Ҳайдаров, В. Е. Новичков, Ю. А. Шокаримов, Тожикистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Н. З. Зарипова, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева, Тожикистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Р. М. Гришина, Р. Ғ. Ғафуров, Г. В. Кошлаков, А. Н. Махсумов, К. М. Маҳкамов, Р. Ю. Юсуфбеков иштирок этдилар.

* * *

Тожикистонда Ўзбекистон адабиёти ва санъатига бағишланган кунларни очишга бағишланган тантанали кеча Ўзбекистон санъат усталари қўйиб берган катта концерт билан тугади. Совет халқларининг буюк бирлигини, ленинча миллий сиёсатнинг донолигини, барча ғалабаларимиз, тинчлик, бахт-саодат ташкилотчиси ва илҳомчиси — жонажон Коммунистик партияни шарафловчи асарлар янгради.

С. ФРОЛОВА, О. ОСИПОВ.

СССР НАРХ ДАВЛАТ КОМИТЕТИДА

СССР Нарх давлат комитети амалдаги чакана нархлар системаси масалаларини кўриб чиқиб анализ қилди.

Мамлакатимизда Коммунистик партиянинг халқ фаровонлигини муттасил оширишдан иборат йўлига мувофиқ асосий озиқ-овқат маҳсулотлари ва озиқ-овқат бўлмаган молларнинг давлат чакана нархлари барқарор бўлиши таъминланмоқда. Уларни ишлаб чиқариш ва истеъмол қилиш муттасил ортиб бормоқда.

Нон, нон-булка ва макарон маҳсулотлари, ёрма, ўсимлик мойи, балиқ ва консерваларнинг асосий турлари, қанд-шакарнинг чакана нархлари 1955 йилги даражада, гўшт, сут маҳсулотларининг чакана нархлари эса 1962 йилги даражада қолмоқда.

Газламалар, кийим-кечак, пойабзал ва кундалик зарур бошқа кўпгина молларнинг таркиб топган ассортименти, шунингдек асосий маданий-маиший ва хўжалик молларнинг, шу жумладан идиш-товоқ, телевизорлар, радиоприёмниклар, магнитофонлар, холодильниклар, пилесослар, кир ювиш машиналари ва бошқа бир қанча буюмларнинг нархлари ўзгармай қолмоқда.

Хусусан озиқ-овқат бўлмаган молларнинг ассортименти анча янгиланмоқда ва кенгайтирилмоқда, сифати яхшиланган, модали, техник жиҳатдан бирмунча такомиллаштирилган . янги моллар муттасил яратилмоқда. Шундай молларга ишлаб чиқариш харажатларини ва уларнинг истеъмол хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда нарх белгиланади.

Квартира ҳақининг паст ставкалари (бу ставкалар 50 йилдан кўпроқ вақтдан буён ўзгармай қолмоқда), шунингдек аҳолига кўрсатиладиган асосий коммунал-маиший хизматларнинг тарифлари, шу жумладан электр ва газ учун тўланадиган ҳақнинг барқарорлиги жамиятимизнинг жуда катта социал ютуғидир.

КПССнинг социал-иқтисодий сиёсатига мувофиқ мамлакатимизда чакана нархларнинг барқарорлиги билан бир қаторда иш ҳақининг ва колхозларда меҳнатга тўланадиган ҳақнинг ўсиши, пенсия таъминотини ва болалик оилаларга давлат ёрдамини ошириш асосида аҳолининг пул даромадлари йил сайин кўпайиб бормоқда.

Ишлаб чиқариш шароитларининг ўзгариши, хом ашёни қазиб чиқаришга кетадиган харажатларнинг кўпайиши, ресурслардан ва баъзи моллардан оқилона фойдаланишни таъминлаш нарх-навога айрим тузатишларни киритиш объектив заруратини белгилаб беради.

СССР Нарх давлат комитети шунга амал қилиб, 1981 йилнинг 15 сентябридан бошлаб баъзи молларнинг чакана нархларини ўзгартириш тўғрисида қарор қабул қилди.

Капрон газламаларнинг, капрон ва нейлондан тикилган кийим-кечак ва галантерея буюмларининг, ички ва устки трикотаж буюмларининг, қўл соатларининг (тилла ва тилла суви юритилган соатлардан ташқари), дори-дармонлар айрим турларининг, шу жумладан антибиотиклар ва юрак қон-томир касалликлари дориларининг, баъзи бир маданий-маиший моллар ва косметиканинг чакана нархлари ўрта ҳисобда 12—37 процент камайтирилади.

Шу билан бирга виноарок ва тамаки маҳсулотларининг истеъмол этилишини чеклаш мақсадида уларнинг чакана нархлари ўрта ҳисобда 17—27 процент оширилади.

Бу тадбир меҳнаткашларнинг тегишли таклифларини ҳам ҳисобга олади.

Заргарлик буюмлари, биллур, гиламларнинг, мўйна ва мўйна буюмларининг, табиий чармдан тайёрланган кийим-кечак ва галантерея молларининг, юқори сифатли жун рўмол ва момик рўмолларнинг, олий сифат категориясидаги айрим мебель гарнитурлари ва чинни сервизларнинг чакана нархлари 25—30 процент оширилади.

Шу билан бирга болалар молларининг ассортименти ва тиш учун олтин дискаларнинг нархлари амалдаги даражада сақлаб қолинди. Биринчи марта никоҳдан ўтаётган кишилар учун олтин никоҳ узукларини сотиб олиш чоғида никоҳни қайд этиш вақтида тўланадиган пули кўпайтирилади.

Нефть маҳсулотларини тежаб-тергаб сарфлаш мақсадида автомобиль бензинининг чакана нархлари литрига 30—40 тийингача ошириш, шунингдек қайиқ моторларининг, дарё ва кўл қайиқлари, катерларининг, шахсий фойдаланишдаги полуглиссерлар ва яхталарнинг нархларини ошириш зарур деб топилди.

Транспорт воситаларини бепул, имтиёзли шартлар билан ёки тўла қийматини тўлаб харид қилувчи биринчи ва иккинчи группадаги Улуғ Ватан урушининг инвалидлари учун, шунингдек транспорт воситаларини бепул ёки имтиёзли шартлар билан олувчи бошқа категориялардаги инвалидлар учун бензинга қўшимча ҳақ тўлаш учун давлат ҳисобидан тегишли миқдорда пул бериш кўзда тутилади.

СССР Нарх давлат комитети қабул қилган қарорлар асосий озиқ-овқат маҳсулотлари ва озиқ-овқат бўлмаган молларга дахл қилмайди. КПСС XXVI съездининг қарорларида кўзда тутилганидек, ана шу молларнинг чакана нархлари бундан буён ҳам барқарор бўлиб қолаверади.

АЙРИМ МОЛЛАРНИНГ ЧАКАНА НАРХЛАРИНИ ЎЗГАРТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Айрим турдаги молларнинг чакана нархлари ўзгартирилганлиги тўғрисидаги хабар муносабати билан СССР Нарх давлат комитетининг раиси **Н. Т. Глушков** ТАСС мухбири билан суҳбатлашиб, унинг саволларига жавоб қайтарди.

— Мамлакатимизда нарх-наво ва планли нарх ҳосил қилиш сиёсатининг асосий йўналишлари нималардан иборат?

— Планли нарх ҳосил қилиш системаси бутун хўжалик механизмининг таркибий қисми ва КПСС иқтисодий сиёсатини амалга оширишнинг энг муҳим воситасидир. Шу сабабли совет жамияти ривожи ва социалистик қурилишнинг ҳамма босқичларида Коммунистик партия нарх-навони шакллантириш ва планли нарх ҳосил қилиш масалаларига алоҳида эътибор берди. Партиянинг халқ фаровонлигини янада ошириш йўлига мувофиқ равишда асосий озиқ-овқат ва озиқ-овқат бўлмаган молларнинг чакана нархлари барқарорлигини таъминлаш йўли ўтказилаверишни КПСС XXVI съездида яна таъкидланди.

Шуни эслатиб ўтмоқчиманки, нон, нон-булка ва макарон маҳсулотлари, ёрмалар, ўсимлик ёғи, қанд-шакар, балиқлар ва консерваларнинг асосий турлари нархи 1955 йилги даражада, гўшт-сут маҳсулотларининг нархи эса 1962 йилги даражада сақланиб қолмоқда. Одатдаги тур газлама, кийим-кечак, пойабзал, кундалик эҳтиёж учун керакли бошқа кўпгина моллар, шунингдек маданий-маиший ва рўзғор буюмларининг асосий хиллари — идиш-товоқ, телевизорлар, радиоприёмниклар, магнитофонлар, холодильниклар, пилесослар, кир ювиш машиналари ва бошқа буюмларнинг нархлари сақланиб қолади. Шу билан бирга, уларнинг турлари доимо янгиланмоқда ва кўпайтирилмоқда, сифати оширилмоқда. Янги, модали, техникавий жиҳатдан анча мукаммал буюмларнинг нархлари ишлаб чиқариш чиқимларини ва уларнинг истеъмол хусусиятларини ҳисобга олиб белгиланмоқда.

Дунёда энг арзон квартира ҳақи жамиятимизнинг жуда катта социал ютуғидир. Уй-жойларнинг сифати анча яхшиланган бўлса ҳам, квартира ҳақи эллик йилдан кўпроқ пайтдан бери ўзгартирилмай келмоқда. Аҳолига кўрсатилаётган асосий коммунал хизматларнинг тарифлари, шу жумладан электр энергия ва газ ҳақи ҳам барқарордир.

Шуни таъкидлаш кераки, партиянинг социал-иқтисодий сиёсатига мувофиқ равишда барқарор чакана нархлар билан бир қаторда аҳолининг пул даромадлари йил сайин кўпаймоқда — иш ҳақи ва колхозлардаги меҳнат ҳақи ўсмоқда, пенсия таъминоти ва болалари бўлган оилаларга давлат ёрдами оширилмоқда. Бу соҳада кўрилаётган ва яқинда матбуотда эълон қилинган навбатдаги тадбирлар натижасида болалари бўлган 4,5 миллиондан кўпроқ оиланинг ва 14 миллионга яқин пенсионернинг моддий аҳволи яхшиланади. Шу мақсадлар учун давлат бюджетидан йилига сал кам 2,5 миллиард сўм сарфланади. Кўмир саноати ходимларининг иш ҳақи яна оширилиши муносабати билан 1,4 миллиондан кўпроқ ходим йилига 800 миллион сўмдан зиёд қўшимча ҳақ оладиган бўлади.

15 сентябрда 1950 йилги давлат заёми ҳақини тўлаш юзасидан навбатдаги тираж ўтказилиб, аҳолига 1,3 миллиард сўм пул тўланади.

Бироқ, асосий молларнинг давлат чакана нархларини барқарор сақлаш йўли ўтказилиши ҳамма чакана нархларнинг бутунлай ўзгармаслигини ва бир даражада тураверишини билдирмайди. Ишлаб чиқариш шароитлари, хом ашёни қазиб чиқариш чиқимларининг кўпайиши, ресурслардан ва баъзи моллардан оқилона фойдаланишни таъминлаш эҳтиёжлари айрим аниқликлар киритишни объектив зарурат қилиб қўяди. Масалан, бу нарса зеб-зийнат ва модали буюмларга, хуллас, энг муҳим ҳаётий зарурат бўлмаган молларга тааллуқли бўлиши мумкин.

Шунга асосланиб, СССР Нарх давлат комитети айрим молларнинг чакана нархларини ўзгартириш тўғрисида қарор қабул қилди.

— Айрим молларнинг чакана нархлари қанча миқдорда ўзгарганини батафсилроқ гапириб берсангиз?

— Капрон газламаларнинг, капрон ва нейлондан тикилган кийим-кечак ва галантерея буюмларининг, ички ва устки трикотажнинг, қўл соатларининг (тилла ва тилла суви юритилган соатлардан ташқари), айрим турдаги дори-дармонларнинг, шу жумладан, антибиотиклар ва юрак, қон-томир касалликлари дориларининг, баъзи бир маданий-маиший моллар ва косметиканинг нархлари ўрта ҳисобда 12—37 процент камайтирилади.

Шу билан бирга, виноарок ва тамаки маҳсулотларининг истеъмол қилинишини чеклаш мақсадида уларнинг нархлари ўрта ҳисобда 17—27 процент оширилади. Бу тадбирда меҳнаткашларнинг тегишли таклифлари ҳам ҳисобга олинган.

Заргарлик буюмлари, биллур, гиламлар, мўйна ва мўйнадан тайёрланган буюмларнинг, табиий чармдан тикилган кийим-кечак ва галантерея молларининг, юқори сифатли жун ва момиқ рўмолларнинг, олий сифат категориясидаги айрим мебель гарнитурлари ва чинни сервизларнинг чакана нархлари 25—30 процент оширилади.

Шу билан бирга, болаларга аталган молларнинг ва тиш ясаладиган олтин дискларнинг нархлари амалдаги даражада сақлаб қолинди. Биринчи марта никоҳдан ўтаётганлар учун олтин никоҳ узукларини сотиб олиш чоғида никоҳни қайд этиш вақтида тўланадиган пул кўпайтирилади.

Нефть маҳсулотларини тежаб-тергаб сарфлаш мақсадида автомобиль бензинининг чакана нархларини литрига 30-40 тийингача ошириш ҳамда қайиқ моторларининг, дарё ва кўл қайиқларининг, катерларнинг, шахсий фойдаланишдаги полуглиссер ва яхталарнинг нархини ошириш зарур деб топилди.

Транспорт воситаларини бепул, имтиёзли шартлар билан ёки тўла қийматини тўлаб харид қилувчи Улуғ Ватан урушининг биринчи ва иккинчи группа инвалидлари учун ҳамда транспорт воситаларини бепул ёки имтиёзли шартлар билан олувчи бошқа категориялардаги инвалидлар учун бензинга қўшимча ҳақ тўлаш учун давлат ҳисобидан тегишли миқдорда пул бериш кўзда тутилади.

— Истеъмол моллари ишлаб чиқаришни кенгайтириш, уларнинг турларини кўпайтириш, сифатини такомиллаштириш, кўплаб талаб қилинаётган янги моллар ишлаб чиқаришни жадаллаштиришнинг рағбатлантирувчи воситаси сифатида нархлар системасининг роли қандай оширилади?

— Бу — аввало чакана нархларни молларнинг сифатига ва бошқа истеъмол хусусиятларига қараб кўп даражада табақалаштиришдан иборат. Янги маҳсулотни ишлаб чиқариш учун кўпинча корхоналарда қўшимча чиқим қилишга тўғри келади. Корхоналарнинг мана шундай чиқимлари ўрни қопланиши лозим, акс ҳолда улар одамларга керакли маҳсулотни ишлаб чиқаришни кенгайтиришдан ва сифатини оширишдан манфаатдор бўлмай қоладилар.

Сифати яхшиланган янги саноат моллари учун муваққат чакана нархлар белгилашнинг тобора кўпроқ қўллаб-қувватланаётган системаси нарх-навонинг рағбатлантирувчилик ролини кучайтириши лозим. Бу система янги маҳсулотлар ишлаб чиқарила бошланган дастлабки даврда улар учун вақтинчалик чакана нархлари белгиланишини, сўнгра эса доимий чакана нархлар амал қила бошлашини назарда тутади. Муваққат нархларнинг амал қилиш муддати чекланганлиги ва доимий нархлардан унчалик кўп фарқ қилмаслиги сабабли улар мамлакатдаги нарх-навонинг умумий даражасига бирон-бир тарзда катта таъсир ўтказмайди. Аммо улар корхоналарнинг манфаатдорлигини вужудга келтиради, чунки нархлардаги тафовут янги моллар ишлаб чиқариш билан боғлиқ бўлган харажатларнинг ўрнини қоплашга ҳамда шу маҳсулотларни яратишда бевосита қатнашувчи корхона ходимларини мукофотлашга ишлатилади.

Чакана нархларнинг рағбатлантирувчилик ролини кучайтириш учун янги истеъмол хусусиятларига эга бўлган юқори сифатли ва биринчи бор ишлаб чиқарилаётган озиқ-овқат бўлмаган маҳсулотларнинг тажриба нусхалари ва алоҳида модадаги буюмлар учун шартномавий нархлар деб аталган нархлар ҳам амал қилиши лозим. Бу нархлар саноат бирлашмалари билан СССР Савдо министрлигининг ташкилотлари ўртасидаги шартномаларга мувофиқ белгиланади. Тажриба нусхадаги молларнинг ҳажмлари ва алоҳида модадаги буюмларнинг миқдори қатъий чеклаб қўйилади, шу сабабли шартномавий нархлар практикасининг кенгайиши нарх-навонинг умумий даражасига унчалик таъсир қилмайди. Дастлабки тажриба нусхадаги моллар сотилиб бўлгандан кейин буюмларнинг чакана нархларини нарх ҳосил қилиш органлари шунга ўхшаш моллар нархларининг амалдаги даражасига мувофиқ, уларнинг сифатини ҳисобга олиб белгилаб беради.

Бизнинг номимизга келаётган айрим хатларда баъзан нарх-навонинг баъзи ўзгаришлари матбуотда хабар қилинмаяпти, деб таъна қилинмоқда. Бу хусусда шуни айтиб ўтиш кераки, биз ҳар йили 250 минг хилдан ортиқ янги ёки яхшиланган молларнинг нархларини тасдиқлаб бераяпмиз. Бу нархлар дарҳол савдога ва маҳсулот тайёрловчи саноат корхоналарига юбориладиган прейскурантларда эълон қилинади. Ҳар бир харидор истаган магазинда бу нархларни текшириши мумкин. Аммо бизда нарх-навонинг белгиланиши ва қўлланилиши тўғрилиги устидан доимий давлат ва жамоат контроллиги мавжуд.

СССР Нарх давлат комитети қабул қилган қарорлар, деди суҳбат охирида Н. Т. Глушков, асосий озиқ-овқат ва саноат молларига дахлдор эмас. КПСС XXVI съезди қарорларида белгилаб берилганидек, бу молларнинг чакана нархлари келгусида ҳам барқарор ҳолда сақланиб қолаверади.

ҚУДРАТЛИ, ЕНГИЛМАС

ТАСС махсус мухбирлари 12 сентябрь куни «Ғарб-81» машқлари районидан хабар қилдилар.

Белоруссия ва Балтика бўйи узра одатдаги сокинлик ҳукм сура бошлади. Қизгин таълим жанглари тугади. «Ғарб-81» машқларида қатнашган қўшинлар дала кўригига тўпланишди.

Соат ўн олтидан ўттиз минут ўтганда кўрикда қатнашаётган қўшинларнинг қўмондони, Қуролли Кучлар Бош штабининг бошлиғи — СССР мудофаа министрининг биринчи ўринбосари Совет Иттифоқи Маршали Н. В. Огарков қўшинларнинг кўрикка шайлиги тўғрисида СССР мудофаа министри, Совет Иттифоқи Маршали Д. Ф. Устиновга рапорт беради.

СССР мудофаа министри қўшинларнинг бир текис қотиб турган сафларини айланиб чиқди, уларни машқлар муваффақиятли тугаллanganлиги билан табриклади.

Шундан кейин у қўшинлар ҳузурида нутқ сўзлади. Машқларда қатнашган шахсий состав ўзининг ҳарбий бурчини фидокорона бажарди, мардлик, ташаббускорлик, моҳирона ҳаракат қилиш ва жангда қурол ишлата билиш маҳоратини намоён этди, юксак сиёсий етуклик ва иродалилик фазилатларини, социалистик Ватанимизни, дўстларимиз ва иттифоқчиларимизни мустаҳкам ҳимоя қилишга тайёрлик намуналарини кўрсатди, деб уқтирди министр. Қўшинлар ва флот кучлари олдига қўйилган вазифалар тўла-тўкис бажарилди.

Машқларнинг боришини КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси, СССР Мудофаа кенгашининг раиси Совет Иттифоқи Маршали ўртоқ Леонид Ильич Брежнев эътибор билан кузатиб турди ва қўшинлар билан флот кучларининг ҳаракатларига юксак баҳо берди, машқларнинг қатнашчиларига, армия билан флотнинг барча жангчиларига биздан жанговар салом ва ҳарбий меҳнатда янги муваффақиятлар тилаб билдирган истакларини топширишни сўради, деди Д. Ф. Устинов.

Коммунистик партия ва Совет давлати қардош социализм мамлакатлари билан биргаликда ҳалокатли урушнинг олдини олиш учун, қуролланиш пойгасини жиловлаш учун, тинчликни мустаҳкамлаш учун изчиллик ва сабот билан курашмоқдалар.

Бироқ империализм ва реакция кучлари халқлар ўртасида тинчлик ва тинч ҳамкорлик ишига катта хавф солмоқдалар.

АҚШнинг ҳукмрон доиралари «Совет ҳарбий хавфи» деган машъум сафсата ниқобига яшириниб олиб, Совет Иттифоқидан ҳарбий устунликка эришишни ўзларига мақсад қилиб олдилар. Улар бизнинг тинчликсеварлик таклифларимизга жавоб беришдан бўйин товламоқдалар, тинчликни мустаҳкамлашга қаратилган музокараларни барбод этмоқдалар, мислсиз миқёсдаги қуролланиш пойгасини авж олдириб юбордилар. Агрессив НАТО блокининг ҳарбий қуввати тинимсиз кўпайтирилмоқда. Ғарбий Европа мамлакатларининг территориясида ўртача олисликка учадиган ракеталарни жойлаштиришга зўр бериб тайёргарлик кўрилмоқда. Яқинда АҚШ президенти нейтрон қуроли ишлаб чиқариш тўғрисида қарор қабул қилди.

АҚШ империалистлари дунёнинг бутун-бутун регионларини ўзларининг «ҳаётий манфаатлари» соҳаси деб эълон қилиб, халқаро кескинлик манбаларини онгли равишда кенгайтирмоқдалар, ошкора агрессия ва халқаро безорилик ҳаракатларини қўллаб-қувватламоқдалар.

Империалистик реакция социалистик ҳамдўстлик мамлакатларидаги ижтимоий тузум негизларига ҳар хил йўллар билан путур етказишга уринмоқда. Ғарбнинг Польшадаги воқеаларга аралашиш йўлидаги доимий уринишлари, жумладан, ана шундан далолат беради.

Пекиннинг империализм энг агрессив кучлари билан яқинлашуви кескинликнинг кучайишига олиб бормоқда.

Уруш хавфи кучайиб бораётган бир шароитда, деб таъкидлади министр, Совет Қуролли Кучларининг ер юзида тинчлик тақдири учун тарихий масъулияти беназир буюкдир. Совет жангчилари халқимизнинг хоҳиш-иродасини бажариб, партиянинг ички ва ташқи сиёсатини, унинг Марказий Комитети, ўртоқ Леонид Ильич Брежнев бошчилигидаги Сиёсий бюроси фаолиятини астойдил маъқуллаб ва якдиллик билан қўллаб-қувватлаб, Варшава Шартномасида қатнашувчи қардош мамлакатларнинг жангчилари билан мустаҳкам иттифоқ бўлиб, бошқа социалистик давлатларнинг армиялари билан биргаликда социализм ғалабалари посбонлигида маҳкам турибдилар ва социалистик ҳамдўстлик манфаатларини ҳимоя қилмоқдалар. Улар ҳар қандай агрессорга қақшатқич зарба бериш учун ҳамма зарур нарсаларга эгадирлар.

Совет Иттифоқи ва Белоруссия ССР гимнлари янграйди.

«Машиналарга!» деган команда эшитилади. Тантанали марш бошланади. Маршни минбардан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР мудофаа министри, Совет Иттифоқи Маршали Д. Ф. Устинов билан биргаликда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Т. Я. Киселев, СССР мудофаа министрининг биринчи ўринбосари — Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Бирлашган қуролли кучларининг бош қўмондони Совет Иттифоқи Маршали В. Г. Куликов, Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флоти Бош сиёсий бошқармасининг бошлиғи армия генерали А. А. Епишев, СССР мудофаа министрининг ўринбосарлари, генераллар, адмираллар ва офицерлар, Белоруссия партия, совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари, Балтика бўйидан келган меҳмонлар кузатиб туришади.

Машқларга таклиф этилган қардош социалистик мамлакатларнинг мудофаа министрлари ҳозир бўлдилар.

Кўрик тугади. КПСС XXVI съезди Совет Қуролли Кучларининг жанговар потенциали техника билан юксак даражада таъминланиши ҳарбий маҳорат ва енгилмас маънавий руҳнинг мустаҳкам қотишмаси деб таърифлади. Бу таърифнинг тўғрилиги «Ғарб-81» машқлари давомида, кўрик давомида янги куч билан тасдиқланди.

АКТИВ ЙИҒИЛИШИ

Область партия-хўжалик активининг Андижонда бўлиб ўтган йиғилишида пахтачиликни янада интенсивлаш ва пахта сифатини ошириш соҳасида область партия ташкилотининг вазифалари муҳокама этилди. Андижон область партия комитетининг биринчи секретари С. Мамарасулов доклад қилди.

Йиғилиш қатнашчиларининг таъкидлашича, халқ хўжалигининг барча тармоқларини, айниқса пахтачиликни ривожлантириш учун областда катта резервлар мавжуд. Областдаги барча меҳнаткашлар «СССРнинг 60 йиллигига—60 зарбдор ҳафта» ҳаракатини кенг қўллаб-қувватладилар. Меҳнат коллективлари Ватанимиз ҳаётидаги ана шу шонли санани муносиб кутиб олиш учун зиммаларига оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қилмоқдалар.

(ЎзТАГ).

ОЛИМЛАРНИНГ ИЖОДИЙ БИРЛАШМАСИ

Бутуниттифоқ шарқшунослар уюшмасининг биринчи аъзолик билетлари Ўзбекистон олимларига топширилди. Тошкентда тадқиқотчилар шу ижодий ҳамжамиятининг бўлими ташкил этилди. Улар Шарқ мамлакатларининг ўтмиши ва ҳозирги кунини, бу мамлакатлер халқларининг тарихи, иқтисодий, социал ва маданий тараққиёт йўлларини ўрганувчи энг муҳим проблемалар устида ишлайдилар. Билимнинг шу соҳаларида изланишда бўлган олимларнинг бирлашмаси уларнинг илмий изланишларини янада самарали қилиши, тадқиқотларни яхшироқ мувофиқлаштириб туришда ёрдам бериши, уларнинг самарадорлиги ва сифатини юксалтириши лозим.

Бутуниттифоқ шарқшунослар уюшмасининг Ўзбекистонда очилган бўлимининг 11 сентябрь куни бўлиб ўтган таъсис йиғилишида уюшма раиси академик Е. М. Примаков нутқ сўзлади.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси шарқшунослик институтининг директори, республика Фанлар академиясининг мухбир аъзоси М. М. Хайруллаев уюшманинг республика бўлими раиси қилиб сайланди.

(ЎзТАГ).

ПЛАНЕТАНИНГ БИР КУНИ

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти:

КЕСКИН КУРАШ АРАФАСИДА

БМТ Бош Ассамблеясининг навбатдаги XXXVI сессияси 15 сентябрь куни Нью-Йоркда иш бошлайди. Яқин уч ой ичида 150 дан ортиқ мамлакатнинг вакиллари ҳозирги жаҳон сиёсатининг кўпдан-кўп актуал проблемаларини ўз ичига оладиган 126 масаладан иборат кун тартибини кўриб чиқишлари керак.

Бу йил мана шу энг мўътабар халқаро анжуман АҚШ агрессив доиралари бошчилигидаги реакцион империалистик кучларнинг айби билан халқаро аҳвол кескинлашган бир вазиятда ишлайди. Вашингтонлик стратеглар «совет ҳарбий хавфи» деган туҳмат уйдирмани авж олдириб, ўз раҳбарлигида социализмга қарши қандайдир жаҳон коалициясини тузишга интилмоқда, қуролланиш пойгасига жон-жаҳди билан қамчи босмоқда. Айни вақтда АҚШ империалистлари миллий-озодлик ҳаракатларини бостириш учун яна жаҳон жандарми ролини ўйнашга уринмоқдалар.

Мана шундай шароитда Бош Ассамблеянинг бўлғуси сессияси Пекин билан тобора мустаҳкам бирикиб кетаётган империализмнинг йўли билан социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг равшан изчил йўли, тинчликни мустаҳкамлаш, қуролланиш пойгасини жиловлаш ва тўхтатиш, танг вазиятларни музокаралар орқали одилона ҳал этиш йўли ўртасида кескин сиёсий кураш саҳнаси бўлиб қолиши мумкин.

Шундай қилиб, Бош Ассамблеянинг сессияси олдида БМТ Уставига мувофиқ ташкилот фаолиятининг бош мақсадлари бўлган айниқса масъулиятли вазифалар пайдо бўлмоқда, у ҳам бўлса тинчликни мустаҳкамлашга, халқаро проблемаларни тинч воситалар билан, музокаралар орқали ҳал этишга кўмаклашишдан иборат.

Аввалги сессияларда бўлгани каби бу вазифаларни ҳал этиш йўлидаги курашга Совет Иттифоқи ва социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатлар бошчилик қилмоқдалар. Бу мамлакатларнинг БМТдаги фаолияти ишончли негизга — 80-йиллар учун КПСС XXVI съезди ишлаб чиққан Тинчлик программасига асосланади. Бу программа ҳозирги халқаро ҳаётнинг энг муҳим омили бўлиб, воқеаларнинг ривожига ҳайрли таъсир ўтказаётганини ҳамма эътироф қилмоқда. Совет таклифларининг янги комплекси Бош Ассамблея бўлғуси сессияси ишининг асосий тематикасини белгилаб турибди, чунки бу таклифлар Ер юзидаги юз миллионлаб кишиларнинг ҳуқуқларини ва аввало ҳар бир кишининг энг биринчи ҳуқуқи бўлмиш яшаш ҳуқуқини реал равишда таъминлашга қаратилган.

Шу пайтгача жамланган ядро қуролининг жуда катта запаслари инсоният боши узра даҳшатли қора булутдек сузиб юрибди. Олимларнинг ҳисоб-китобларига қараганда, Ер юзида яшовчи чақалоқдан тортиб қариягача бўлган ҳар бир кишига ўрта ҳисобда 15 тонна портловчи модда тўғри келади. Бироқ, Американинг президенти Рейган маъмурияти учун бу ҳам камлик қилмоқда. У стратегик қуролларни чеклаш тўғрисидаги музокараларга тўсқинлик қилиб, нейтрон қуролини ишлаб чиқариш тўғрисида жирканч қарор қабул қилди ва Ғарбий Европадаги мамлакатларга Американинг ўртача олисликка учадиган ядро ракеталарини зўр бериб тиқиштирмоқда.

АҚШ ҳукмрон доираларининг агрессив режаларини рўёбга чиқариш, Ғарбий Европа учун ўз жонига қасд қилишга таклиф этиш демакдир. Мана шундай шароитда ядро урушининг олдини олиш, қуролланиш пойгасини жиловлаш, нейтрон қуролини тақиқлаш учун зарур чораларни ҳеч кечиктирмай кўриш — БМТнинг бурчидир. Тинчликни мустаҳкамлаш манфаатлари қуролланиш пойгасини қандай қилиб бўлмасин тўхтатиб қолишни талаб қилади. НАТО мамлакатлари ва СССРнинг ўртача олисликка учадиган янги ракета-ядро воситаларини Европада жойлаштиришни тўхтатиб туриш тўғрисидаги СССРнинг таклифини амалга ошириш бу ишда ҳеч сўзсиз ёрдам берган бўлур эди.

Вақт ғаниматида қуролланиш пойгаси соҳасида уни ўзаро контролликка асосланган битимлар йўли билан самарали жиловлаш имконияти бой бериб қўйилиши мумкин бўлган чегарага тобора яқинлашиб бораётган янги хатарли кучанишнинг олдини олиш учун ҳамма чораларни кўриш зарур. Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар ядро урушига «йўл қўйиш мумкин» ва уни «мақбул» деса бўлади, деган фикрга асосланиб Вашингтонда ишлаб чиқилаётган доктриналарнинг жиноятқорлик характерини қатъият билан фош қилиб ташламоқдалар. Улар оммавий қирғин қуролининг янги турларини яратишни ва ишлаб чиқаришни тақиқлаш тўғрисида битим тузишни таклиф қилиш билангина чекланиб қолмаяптилар. СССР ядро қуролининг тўла-тўкис тақиқланишига эришиш йўлида изчиллик билан курашмоқда. Совет Иттифоқининг ядро қуролининг ҳамма турларини ишлаб чиқаришни тўхтатиш ҳамда унинг запасларини аста-секин камайтира бориб, тўла-тўкис тугатиш тўғрисидаги таклифи шу мақсадга хизмат қилади.

Социалистик мамлакатларнинг ташаббуси билан бўлажак сессиянинг кун тартибида ядро қуроли синовларини тўхтатиш, ёппасига ва тўла қуролсизланишни таъминлаш тадбирлари, БМТ Бош Ассамблеясининг қуролсизланишга бағишланган иккинчи махсус сессияси ва қуролсизланишга бағишланган жаҳон конференцияси сингари муҳим анжуманларни ўтказиш истиқболлари каби масалалар катта ўрин олади.

Ўтган сессияда Совет Иттифоқининг мавжуд ҳарбий-сиёсий гуруҳларни кенгайтиришдан ва янгиларини тузишдан воз кечиш тўғрисидаги, қуролли кучларни ва қурол-яроғларни кўпайтиришдан воз кечиш ҳақидаги, ядро қуролига эга бўлмаган давлатларнинг хавфсизлиги гарантияларини мустаҳкамлаш ҳамда барча давлатларнинг ҳар қандай ядро портлатишлари тўхтатиб турилишини эълон қилиш тўғрисидаги муҳим таклифлари маъқулланганлиги БМТ доирасида мамнуният билан қайд этилмоқда.

Шу билан бирга халқаро ҳамжамият аъзолари орасида Рейган маъмурияти кучларнинг ҳозирги тахминий тенглигини бузиб, ҳарбий устунликка эришиш йўлини ўтказаётганлиги муносабати билан бошланган безовталик кучайиб бормоқда. БМТнинг кўпгина аъзолари Вашингтоннинг БМТ Уставига хилоф равишда қилаётган ва халқаро вазиятни ёмонлаштираётган ҳаракатларини қораламоқдалар. АҚШдаги муайян доираларнинг Яқин Шарқдаги, Форс кўрфазидаги, Ҳинд океани районидаги, Жануби-Шарқий Осиёдаги, Африкадаги, Кариб ҳавзаси ва бошқа регионлардаги мушкул вазиятларни тағин ҳам кучайтириш учун қилаётган уринишлари айни ана шундан далолат беради. АҚШ Пекин билан биргаликда Афғонистонга қарши эълон қилинмаган уруш олиб бормоқда, бошқа давлатларнинг ишларига сурбетлик билан аралашмоқда.

БМТ қабул қилган қарорларга зид равишда АҚШ НАТО сингари мавжуд агрессив гуруҳларни кенгайтиришга ва янги ҳарбий иттифоқлар тузишга уринмоқда. Америка империализмига гумашталик қилаётган Пекиннинг Вашингтон билан шерикчилиги тобора машъум характер касб этмоқда.

Совет Иттифоқи, бошқа социалистик мамлакатлар ва кўпчилик ривожланаётган давлатлар мана шу кўпорувчилик ҳаракатларининг ҳаммасига кескин зарба бермоқдалар эканлар, бунда БМТ аъзоларининг социал тузуми, иқтисодий ривожланиш даражаси, миллий хусусиятлари ва тарихий тақдири нақадар фарқли бўлмасин, ҳамма халқлар эртанги кундан кўнгли тўқ бўлиб яшашини хоҳлайдилар. Ўз халқининг эзгу орзулари ва хоҳиш-иродасини ифодаловчи биронта мамлакат, биронта ҳукумат қуролсизланиш учун, кескинликни юмшатиш учун, тинчлик учун курашдан четда қолиши мумкин эмас.

Г. ШИШКИН.
(ТАСС).

СССР МОЛИЯ МИНИСТРЛИГИ ВА СССР ДАВЛАТ БАНКИДА

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг топшириғига мувофиқ СССР Молия министрлиги ва СССР Давлат банки белгиладиларки, СССР халқ хўжалигини тиклаш ва ривожлантиришнинг 1950 йилда чиқарилган бешинчи давлат заёмининг 1276 миллион сўмлик облигациялари ҳақини қайтариб бериш биринчи тиражи 1981 йил 15 сентябрь куни Москвада ўтказилади.

Шу тиражнинг расмий жадвали марказий газеталарда 5 октябрь куни эълон қилинади, тиражга чиққан облигацияларнинг ҳақини омонат кассалари 1981 йил 6 октябрдан тўлай бошлайдилар.

ШАҲАР ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

Тошкент шаҳар партия комитетининг 14 сентябрь куни бўлиб ўтган пленумида транспорт ва алоқа корхоналари коллективларига партия раҳбарлигини янада кучайтириш, КПСС XXVI съезди талаблари асосида республика пойтахти аҳолисига маданий хизмат кўрсатишни яхшилаш соҳасида шаҳар партия ташкилотининг вазифалари муҳокама қилинди.

Пленум транспорт ва алоқа иши самарадорлигини оширишга қаратилган тадбирлар комплексини белгилади.

(ЎзТАГ).

ТУҲМАТ, БЎҲТОНЛАР РАД ЭТИЛДИ

Кампучиянинг СПК информация агентлиги гўё «Америка ҳукумати Вьетнам қўшинлари Кампучияда Совет Иттифоқи етказиб берган заҳарли химиявий моддаларни қўллаганлигини исботловчи рад этиб бўлмайдиган далилларга эга» деб Американинг «Тайм» журналида босиб чиқарилган, сўнгра эса Франс Пресс агентлиги тарқатган туҳмат бўҳтонларини рад этди.

Бу уйдирмалар мутлақо ёлғондир, деб уқтирилади СПК агентлигининг баёнотида. Америка империалистлари пекинлик экспансиячилар ва бошқа реакцион кучлар билан тил бириктириб, Кампучия Халқ Республикасига ва КХРда ўзининг интернационал бурчини адо этаётган Вьетнам қуролли кучларига туҳмат қилмоқ учун шундай сохтакорликни биринчи марта қилаётганликлари йўқ.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАР

ЖАНГОВАРЛИК НАМУНАСИ

Карл Маркс номли совхоз 3-бўлими сут товар фермаси партия группаси ҳисобот-сайлов йиғилишига пухта ҳозирлик кўрган, коммунистлар билан ишлашни тобора яхшилаб, ўз сафини илғор чорвадорлар ҳисобига бойитган ҳолда келди. Фермада коммунистлар таъсирини оширишга алоҳида аҳамият берилди. Чунки ферма совхознинг йирик ишлаб чиқариш участкаларидан бири саналади. Ҳозир бу ерда 1300 бош қорамол парвариш қилинмоқда. Қорамолларнинг 300 бошдан кўпроғини соғин сигирлар ташкил этади.

Ферма партия группасининг актив ташкилотчилиги, коммунистлар жонкуярлиги туфайли ички резервлар ва имкониятлардан фойдаланиш ҳамда меҳнат интизоми яхшиланиб бораётганлиги сабабли ўтган беш йилда фермада боқилаётган моллар сони 500 бошга кўпайди. Сигирлардан соғиб олинаётган сут миқдори эса ўнинчи беш йилликнинг дастлабки йилидагидан қарийб тўрт баравар ортди. Эндиликда ферма райондаги пешқадам фермалардан ҳисобланади. Коллектив аъзолари яқинда қувончли хабарни мамнуният билан қаршиладилар. Меҳнатдаги ютуқлари учун коллектив етакчиси — ферма мудири Б. Холиёров «Республикада хизмат кўрсатган чорвадор» фахрий унвонига, кўпгина чорвадорлар эса Фахрий ёрлиқларга сазовор бўлдилар. Булар ҳаммаси партия группасининг коллектив ўртасида оммавий-сиёсий, ташкилотчилик ишларини жонли, намунали ташкил этаётганлигини кўрсатади.

Фақат бугина эмас, ферма коммунистлари чорвачилик озуқа базасини мустаҳкамлаш йўли билан сут соғиб олишни кўпайтириш борасида ҳам ташаббускор бўлмоқдалар. Айниқса, группа ташкилотчиси Режаб Бозорованинг ибратини алоҳида таъкидлаш керак. Ташаббускор коммунист ўз қарамоғидаги 12 бош сигирнинг ҳар биридан 3 минг литрдан сут соғиб олишга аҳд қилган ҳолда ишлаб, ҳозиргача 2 минг литрдан ошириб сут соғишга эришди. Шунингдек, у ёшларнинг мураббийси, устози ҳамдир. Группа етакчиси бир йил давомида учта соғувчига ўз касбининг сир-асрорларини ўргатди. Гулнора Холмуродова, Хосият Бозорова сингари коммунистларнинг шахсий ибрати ҳам фермада социалистик мусобақани жонли йўлга қўйишда муҳим роль ўйнамоқда.

Партия группаси ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш, молларни парваришлашнинг илғор усулларини кенг жорий қилиш масалалари билан изчил шуғулланмоқда ва бу яхши самаралар бермоқда. Коммунистлар ташаббуси билан озуқа цехи қурилди ва унда сомонни концентрат озуқалар билан аралаштириш йўлга қўйилди. Донадор озуқа тайёрлаш аппарати ишга туширилди. Хлорелла ҳовузи қурилди. Буларнинг ҳаммаси фермада гўшт ва сут ишлаб чиқаришни кўпайтириш имконини бермоқда.

Яқинда бўлиб ўтган партия группаси ҳисобот-сайлов йиғилишида ана шундай яхши ишлар ҳақида атрофлича сўз юритилди, партия группасининг бир йиллик фаолияти ишчанлик билан таҳлил қилинди.

— Партия группаси, — деди группа ташкилотчиси Р. Бозорова, — коммунистларнинг активлигини оширишга, йиғилишлар таъсирчанлигини таъминлашга ҳаракат қилди. Ҳисобот даврида 10 марта йиғилиш ўтказиб, уларда чорвачилик ем-хашак базасини мустаҳкамлаш, КПСС XXVI съезди қарорлари асосида агитация ишларини яхшилаш, коммунистларга берилган топшириқларнинг бажарилиши каби масалалар муҳокама этилди. Коммунистлардан М. Ўрозов, И. Шералиев, Х. Бозоровларнинг партиявий топшириқларни қандай бажараётганликлари юзасидан ҳисоботлари эшитилди.

Йиғилишда сўзга чиққан И. Турсоатов, Г. Холмуродова, И. Шералиев ўртоқлар партия группаси жанговарлигини янада ошириш тўғрисида қимматли мулоҳазалар билдирдилар. Шу билан бирга партия группаси коммунистлар активлигини янада ошириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилиши лозимлиги кўрсатиб ўтилди.

Ҳисобот-сайлов йиғилиши коммунист Р. Бозоровани яна партия группасининг ташкилотчиси қилиб сайлади.

А. БОБОЁРОВ,
Қамаши райони.

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ МИНСК ТРАКТОР ЗАВОДИ ИШЧИЛАРИ КОЛЛЕКТИВИНИНГ

МАКТУБИ

Азиз ўртоқлар!

Ҳозир қардош Польшада рўй бераётган воқеаларни биз, Минск тракторсозлари ҳам барча совет кишилари каби ташвишланиб кузатиб турибмиз. Қардош Польшадаги социалистик тузумга ички ва ташқи контрреволюция қутуриб ҳужум қилмоқда. Социализмга қарши бўлган турли турдаги кучлар бу мамлакатнинг ишчилари, барча меҳнаткашлари бошига кулфат солаётганига ҳар биримиз чин дилимиздан ачинаяпмиз. Душман кучлар энг муқаддас нарса — халқ ҳокимиятига қўл кўтармоқдалар, ПБИПга ва ПХР ҳукуматига, Польшанинг социал-сиёсий системасига ошкора дағдаға қилмоқдалар. Бутун социалистик ҳамдўстликка, унинг жипслигига, бутунлигига, давлат чегараларининг хавфсизлигига қарши мана шу душманлик ҳужумининг мақсади тобора равшан бўлиб қолмоқда.

Польшадаги контрреволюцион кучлар социализмга қарши мана шу курашнинг доираси ва миқёсини кенгайтиришга уринмоқдалар. Гданьскдаги социализмга қарши йиғин ташкилотчиларининг бизга ақл ўргатиш йўлидаги мунофиқона ва иғвогарона уриниши бизни ҳаддан ташқари ғазаблантирди. «Бирдамлик»нинг бу ерда ўтказилган съездини бошқа ном билан атаб бўлмайди. Биз у ерда қабул қилинган «Шарқий Европа халқларига мурожаатнома» деб аталган ҳужжатни қатъиян рад қиламиз. Мана шу қабиҳ ҳужжатнинг авторлари социалистик тузумга қарши курашишга даъват қилмоқдалар, бизнинг ўз социал сиёсий ғалабаларимиздан, курашимиз ва меҳнатимиз натижаларидан воз кечишимизни, социалистик ҳозирги кунимиздан ва коммунистик келажагимиздан юз ўгиришимизни хоҳлайдилар.

Бу — беҳуда умидлардир. Биз ўзимизнинг социалистик ғалабаларимиз билан фахрланамиз, совет турмуш тарзини астойдил қадрлаймиз. Биз ленинчи Коммунистлар партияси теварагида маҳкам жипслашган жамиятимизнинг метиндек бирлиги билан кучлимиз. Бинобарин биз ижтимоий-сиёсий турмушимизга ҳеч кимнинг аралашишига ҳеч қачон йўл қўймаганмиз ва йўл қўймаймиз.

Андишасизлик билан поляк ишчилари номидан гапириш «ҳуқуқини» даъво қилаётган «Бирдамлик»даги иғвогарлар Польшанинг урушдан кейинги қайта тикланиши йўлидаги курашга ҳал қилувчи ҳисса қўшган, уни вайроналар ва култепалардан кўтариб, янги, эркин турмуш барпо этган поляк ишчилар синфининг қаҳрамонона кураши ва ажойиб ютуқларини уялмай-нетмай ёмонламоқдалар.

Социализмга душман бўлган ва империалистларнинг кўпорувчилик марказларидан йўл-йўриқ олиб турган кучлар халқ Польшасининг содиқ иттифоқчиларига ва дўстларига ҳаёсизларча туҳмат қилмоқдалар. Улар Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларнинг поляк халқига бериб келган ва бераётган жуда катта беғараз ёрдамини ҳаспўслашга интилмоқдалар.

Фашизмга қарши жангларда тўкилган қон билан мустаҳкамланган совет — поляк дўстлиги биз учун, барча совет кишилари учун муқаддасдир. Халқларимизнинг шон-шарафи, озодлиги ва мустақиллиги учун биргаликдаги курашда жон берган кишилар бизга шу дўстликни васият қилганлар.

Бизнинг мамлакатимиз меҳнаткашлари билан дўстлик ва бирлик қардош Польшанинг ишчилари учун, барча меҳнаткашлари учун ҳам биз учун бўлгани каби азиз эканига ишонамиз. Поляк ишчилари, синфдош қардошларимиз Польшани, унинг тарихини, унинг социалистик ғалабаларини, унинг тақдирини азиз билмайдиган кимсалар унинг номидан гапириб, ҳаракат қилишларига йўл қўймайдилар, деб ўйлаймиз.

Республикамизнинг бутун ишчилар синфи каби биз, Минск трактор заводининг ишчилари ҳам Польша ишчилари социализмни ҳимоя қилиш, синфий душманга муносиб ва кескин зарба бериш учун куч ва мардлик кўрсатадилар, деб умид қиламиз. Бу курашда улар ҳамиша совет ишчилар синфининг, барча совет кишиларининг мададига таянишлари мумкин.

Мактуб В. И. Ленин номидаги Минск трактор заводининг цехлари ва сменаларидаги ишчилар митингларида қабул қилинган.

ДЎСТОНА УЧРАШУВ

14 сентябрь куни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали **Д. Ф. Устинов**нинг «Ғарб-81» машқларида ҳозир бўлган Куба Компартияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, партия Марказий Комитетининг иккинчи секретари, Куба Республикаси Давлат Кенгаши ва Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, Революцион қуролли кучлар министри армия генерали **Рауль Кастро Рус** билан учрашуви бўлиб ўтди.

Улар ўртасида иккала томонни қизиқтирувчи масалалар юзасидан дўстона суҳбат бўлди.

Суҳбатда СССР Қуролли Кучлари Бош штабининг бошлиғи — СССР мудофаа министрининг биринчи ўринбосари Совет Иттифоқи Маршали **Н. В. Огарков** қатнашди.

(ТАСС).

СССР НАРХ ДАВЛАТ КОМИТЕТИДА

Озиқ-овқат саноати корхоналари учун шишаларнинг қайтариб берилишини рағбатлантириш ва уларнинг ресурсларини кўпайтириш мақсадида, аҳолининг кўпдан-кўп таклифларига мувофиқ 1981 йил 15 сентябрдан бошлаб сут маҳсулотларидан ташқари барча озиқ-овқат маҳсулотларининг шишаларига бирмунча қулай яхлит гаров нархлари белгиланади.

Янги гаров нархлари 0,25 ва 0,33 литр ҳажмли ҳар бир шиша учун 10 тийин; 0,5 литрдан 1 литргача ҳажмли шиша учун 20 тийин миқдорида белгиланди.

Савдо ташкилотлари аҳолидан шиша идишларнинг ҳеч қандай тўсиқсиз йиғиб олинишини ташкил этишлари шарт.

Нарпай районидаги Ленин номли колхозда консерва заводи ишга туширилганига атиги уч йил бўлди. Шу давр мобайнида завод хўжаликда етиштирилган сабзавот ва мевалардан минг-минглаб банка маҳсулотни эл дастурхонига етказиб берди. Бу йил пландаги 400 минг ўрнига 500 минг шартли банка маҳсулот тайёрланди. Корхона ишчи ва хизматчилари бу кўрсаткични йил охиригача 1 миллион шартли банкага етказиш учун курашмоқдалар. Суратда: цех бошлиғи Т. Сувонов ишчилардан Н. Шарипова ва Ж. Ҳусановалар билан тайёр маҳсулотларни кўздан кечирмоқда.

Т. Норқулов фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика хор санъатини ривожлантиришдаги катта хизматлари учун Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети хорининг бадиий раҳбари, бош дирижёри ўртоқ Ботир Ҳошимович **Умиджоновга «Ўзбекистон ССР халқ артисти»** фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикада ноширчилик ишини ривожлантиришдаги хизматлари учун Ўзбекистон ССР Нашриётлар, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитети «Ўқитувчи» нашриёти редакциясининг мудири ўртоқ Абдураҳмон Сатторович **Тўрахоновга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими»** фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми кўп йиллик, самарали педагогик фаолияти, қишлоқ хўжалиги учун мутахассислар тайёрлаш ишидаги хизматлари учун Тошкент қишлоқ хўжалик техникумининг ўқитувчиси ўртоқ Латиф **Табибовга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи»** фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика юстиция органларида кўп йил, самарали ишлаганлиги учун Ўзбекистон ССР Юстиция министрлиги қонунчиликни систематлаш ва қонун лойиҳалари тайёрлаш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Раъно Юнусовна **Каримовага «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган юрист»** фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми прокуратура органларида кўп йил, самарали ишлаганлиги ва республикада социалистик қонунчиликни мустаҳкамлаш ишидаги хизматлари учун Сирдарё область Сирдарё райони прокурори ўртоқ Мамат Охунович **Турдохуновга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган юрист»** фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ўнинчи беш йиллик топшириқлари ва ишлаб чиқариш, турар-жой ва маданий-маиший аҳамиятга эга бўлган объектларни фойдаланишга топшириш, қурилиш ишлаб чиқариши самарадорлигини ва иш сифатини ошириш, «Интурист» Бутуниттифоқ акционерлар жамиятининг Шаҳрисабз шаҳридаги бўлими меҳмонхонаси қурилишини муваффақиятли якунлаш юзасидан социалистик мажбуриятларни бажаришда эришган ютуқлари учун «Каршижилпромстрой» трестига қарашли биринчи механизациялашган кўчма колонна бошлиғи ўртоқ Файзулла **Эргашевга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор»** фахрий унвони берди ва «Каршистрой» бошқармасининг «Каршипромжилстрой» ва «Каршиирмонтаж» трестлари ходимларидан бир группасини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикада музика санъатини ривожлантиришдаги хизматлари учун икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони бронетанк қўшинлари маршали П. С. Рибалко номли Тошкент Олий танк командирлар билим юрти оркестрининг ҳарбий дирижёри ўртоқ Пўлат Раҳимжонович **Раҳимбобоевга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист»** фахрий унвони берди.

КАСБ ТАНЛАШ — САНЪАТ

ТОШКЕНТДА 16—17 СЕНТЯБРДА «ЁШЛАР ЎРТАСИДА КАСБ ТАНЛАШ ИШЛАРИ ОЛИБ БОРИШНИНГ ПСИХОЛОГИК ОМИЛЛАРИ» ДЕГАН МАВЗУДА РЕСПУБЛИКА СИМПОЗИУМИ ЎТКАЗИЛАДИ

Жонажон партиямиз XXVI съездида мактаб олдига қатор талаблар қўйилиб, «Ёшларни касбга йўналтириш соҳасидаги ишлар кучайтирилсин», деб алоҳида таъкидланди. Шу биргина жумлага жуда катта вазифа жамланган. Унинг замирида шу кунгача қилиб келинган амалий ишдан қониқмаслик, бунинг сабабини чуқур таҳлил қилиш ва энг асосийси аҳволни ўнглашга даъват яшириниб ётибди.

Ёшларни меҳнатга ҳозирлаш кўп қиррали проблема бўлиб, социалистик жамият фаолиятининг муҳим тармоқларидан бири ҳисобланади. Бу иш қатор вазифаларни қамраб олган бўлиб, шулар орасида социал-иқтисодий аҳамияти жиҳатидан касб танлашга тенг келадигани йўқ. Касб танлаш деганда кишининг қобилияти, психофизик хусусиятларига ҳам, жамият эҳтиёжларига ҳам мос келадиган ҳунар танлаш тушунилади.

Партия ва ҳукуматимиз худди ана шунинг учун ҳам бу масалага жуда катта эътибор бермоқда. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукумати ёшлар ўртасида касб танлаш ишларини янада такомиллаштириш юзасидан махсус қарор қабул қилди. Касб танлаш бўйича республика идоралараро кенгаш тузилган бўлиб, кенгаш касб танлаш ишларига раҳбарлик қилиш, уни янада такомиллаштириш ҳамда энг илғор корхоналар, шаҳар ва областлар тажрибаларини умумлаштириш, илмий тадқиқотларни мувофиқлаштириш юзасидан жуда катта иш олиб бормоқда. Халқ депутатлари область, шаҳар ва район Советлари ижроия комитетлари қошида ҳам шундай кенгашлар ташкил этилган. Министрлик, идоралар, корхоналар, муассасалар ва ўқув юртларида касб танлаш кенгашлари ишлаб турибди, махсус кабинетлар очилган.

Ўзбекистон ССР Меҳнат давлат комитетининг республика касб танлаш бўйича консультация кабинети ҳам шу масала юзасидан эътиборга лойиқ ишлар қилмоқда. В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Миконд» заводи ва бошқа бир қанча йирик саноат корхоналарида касб танлаш ишларини ташкил этиш юзасидан ибратли тажриба тўпланди. Кейинги йилларда республикамизда машинасозлик, қурилиш, транспорт ва алоқа соҳасидаги 46 касб бўйича ахборот-справка характеридаги материаллар эълон қилинди, учта справочник нашриёт орқали чоп этилди. Радио ва телевидение орқали юқори синф ўқувчилари учун махсус эшиттиришлар берилмоқда. Корхоналарда «Очиқ эшик»лар куни ўтказиш, шунингдек меҳнат таълими бўйича конкурслар, ўқувчилар ишлаб чиқариш бригадалари слётлари, касб танлаш ҳафталик ва ойликлари бу борадаги тарғибот ва ташвиқот ишларининг асосий воситаси бўлиб қолди.

Мактаблар ҳамда мактаблараро ўқув-ишлаб чиқариш комбинатлари навқирон авлод касб танлашини тўғри йўлга қўйишда катта самара бермоқда. Ҳозирги кунда республикамизда 390 та шундай комбинат бор. Айни чоғда бизда мураббийлик ҳаракати йил сайин кенгайиб бормоқда.

Ёшларнинг тўғри касб танлаши, уларнинг меҳнат тарбиясига бугунги кун талаблари нуқтаи назаридан ёндашилса ҳали жуда кўп иш қилиниши лозимлиги маълум бўлади. Мактабни битириб корхонага, қурилишга, колхоз-совхозларга ишга бориш истагида бўлганларга алоҳида эътибор керак. Бир куни 300 га яқин ўнинчи синф ўқувчиларини қурувчилик касби ҳақидаги лекцияга таклиф қилишди. Лектор суҳбатни қизиқ бошлади. «Янги, шинам уйларда ким истиқомат қилса, қўлини кўтарсин». Кўпчилик қўл кўтарди. «Ким янада яхши квартирада туришни истайди?» Деярли бутун зал қўл кўтарди. «Энди, айтинг-чи, ким қурувчи бўлишни хоҳлайди?». Икки-уч киши қўл кўтарди, холос. Лекин улар ҳам тезда қўлларини тушириб олдилар. Бу тасодиф эмас, албатта. Тўғри, ҳар бир мактабда фан кабинетлари, ўқувчиларнинг олимпиада ва спорт мусобақаларидаги ютуқлари ҳақида исталганча гапириб беришлари мумкин. Мактабни битириб, олий ўқув юртларида таълим олаётганлар ҳақида, мактаб фахри бўлиб қолган, врач, олим, артист, донгдор киши бўлиб етишганлар ҳақида албатта фахрланиб гапиришади. Лекин, мактаб педагогика коллективининг ҳунар-техника билим юртларини контингент билан тўлдиришдаги иштироки, ишчилар сафига борган йигит-қизлар, фермада ишлаётганлар ҳақида деярли ҳеч нарса эшитмайсиз.

Демак, оилалардагина эмас, балки айрим мактабларда ҳам ёшларнинг моддий ишлаб чиқариш соҳасига боришларига нотўғри муносабат қарор топган. Бунинг олдини олиш зарур. Худди шу боисдан ҳам касб танлаш ва мураббийлик ҳаракатида психологик-педагогик тайёргарликка алоҳида эътибор берилмоқда. Педагогика олий ўқув юртлари ҳамда университетларда туркум лекциялар ўқилмоқда. Кейинги йилларда ишлаб чиқаришда, касб танлаш бўйича консультация пунктларида ишловчи ходимларга ва аввало мактабларга ёрдам тариқасида бир қанча китоблар нашр этилди. Касб танлаш ишларини такомиллаштириш юзасидан илмий-амалий конференциялар ўтказиш анъана бўлиб қолди.

Ўзбекистон психологлари истиқбол эгалари ўртасида касб танлаш ишларини олиб боришнинг психологик омилларини кенг кўламда ўрганмоқдалар. Худди ана шу масала республика Маориф министрлиги, Ўзбекистон ССР Меҳнат давлат комитети, Низомий номли Тошкент давлат педагогика институти ҳамда СССР психологлар жамияти Ўзбекистон бўлими томонидан ўтказилаётган анжуманда муҳокама этилади. Олимларимиз бу борада Ломоносов номли Москва давлат университети, СССР Фанлар академиясининг психология институти, Бутуниттифоқ ҳунар-техника таълими илмий-тадқиқот институти ва мамлакатимизнинг бошқа марказий илмий муассасалари билан мустаҳкам алоқа қилиб келмоқдалар. Симпозиумда РСФСР, Белоруссия, Грузия, Қозоғистон, Озарбайжон, Молдавия, Латвия ва Эстониядан олимлар қатнашиши кутилмоқда.

Касб танлаш масалалари бўйича илмий асосланган тавсияномалар барча мутахассислар ҳамкорлигида яратилиши керак. Ҳозирча эса шу соҳадаги олим ва мутахассисларнинг ҳар бири ўз ҳолича ишламоқда. Касб танлашнинг психологик омиллари ҳамда ўқувчилар шахсини ўрганиш бўйича илмий-тадқиқот лабораторияси ташкил этилса чакки бўлмасди. Ана шунда илмий-тадқиқотларни аниқ йўналишда олиб бориш ва катта самарага эришиш мумкин. Ҳал қилиниши лозим бўлган проблемалар эса кўп. Бунга мактаб ўқувчиларининг психологик хусусиятларини, уларнинг қизиқиши ва лаёқатини ўрганиш, қобилият диагностикаси илмий методларини ишлаб чиқиш, пахтачилик, чорвачилик ва қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳалари, мелиорация-ирригация шохобчалари учун малакали мутахассислар тайёрлашни кенгайтириш мақсадида бу хил касбларнинг специфик талабларини ўрганиш, мактаблар, ҳунар-техника билим юртлари ва корхоналарда касб танлаш пунктлари ишининг шакл ва мазмуни, бирлиги каби проблемаларни мисол қилиб кўрсатиш мумкин.

Ана шу асосда ўқувчилар шахсини ўрганиш, касб танлаш бўйича маслаҳат тариқасида ўқув қўлланмалари ва намунали методик йўл-йўриқ тайёрлаш мумкин. Ёшлар ўртасида касб танлаш ишлари билан машғул психологик марказлар тажрибасини тартибга солиб умумлаштириш давр тақозосидир. Айни чоғда саноат корхоналарида психолог статусини (низомини) тасдиқлаш, мактаб ва ҳунар-техника билим юртларида психология хизматини ташкил этиш таклифини ҳам ўртага қўйиш керак. Шунингдек, касб танлаш ишлари билан машғул мутахассисларни махсус курсларда ёки олий ўқув юртларининг кечки факультетларида тайёрлаш ва қайта тайёрлаш проблемаси ҳам ҳал этилиши лозим.

Ҳеч шубҳасиз, симпозиум тавсияномалари республикамизда касб танлаш ишларини янада такомиллаштиришга хизмат қилади. Ахир ҳамма гап мактабдан бошланади деган нақл бор. Бола яхши чиқиб, ҳақиқий меҳнаткаш, ватанпарвар бўлиб етишса, оила қувончи, юртимиз қувончидир. Мактабда таълим-тарбия ишини, навқирон авлод ғоявий-сиёсий, меҳнат ва ахлоқий тарбиясини тубдан яхшилаш мактаб коммунистлари, ҳар бир мактаб партия ташкилоти, ўқитувчилар, жамоатчилик иши. Зеро, мактаб ҳақидаги ғамхўрлик ҳаммамизнинг муштарак вазифамиз.

С. ТУРСУНМУҲАМЕДОВ,
Низомий номли Тошкент давлат педагогика институти ректори, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, профессор.

Чет элларда

ХАЛҚЛАР ТИНЧЛИКНИ ТАЛАБ ҚИЛМОҚДАЛАР

СССР Олий Советининг «Жаҳон парламентлари ва халқларига» Мурожаатномасида баён этилган совет тинчлик ташаббуслари планетанинг барча томонларида тобора кенг қўллаб-қувватланмоқда. КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневнинг СССР Олий Совети сессиясида сўзлаган нутқида тинчликка қилинган эҳтиросли даъват астойдил маъқулланмоқда.

ПРАГА. ЧССР федерал мажлиси раисининг ўринбосари Я. Сарб ТАСС мухбири билан суҳбатда қуйидагиларни таъкидлади: СССР Олий Советининг «Жаҳон парламентлари ва халқларига» Мурожаатномаси Совет Иттифоқи изчил тинчликсевар сиёсатидан далолат берувчи янги яққол далил, тинчликни мустаҳкамлаш юзасидан кейинги ойларда ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқларида неча марталаб олға сурилган ҳамда КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси яқинда Қримда социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари коммунистик ва ишчи партияларининг раҳбарлари билан ўтказган учрашувлари вақтида муҳимлиги таъкидлаб ўтилган ташаббусларнинг таркибий қисмидир.

Ҳолис ниятли барча кишилар Совет Иттифоқининг тинчлик ташаббусларини маъқуллаб, қўллаб-қувватламоқдалар, ташаббусларнинг амалга оширилишини янги уруш чиқиш хавфини бартараф этишнинг тўғри йўли деб билмоқдалар.

ХЕЛЬСИНКИ. Совет Иттифоқи тинчлик тақдиридан ғоят ташвишланмоқда. СССР Олий Советининг «Жаҳон парламентлари ва халқларига» қаратилган ва Совет давлатининг бошлиғи Л. И. Брежнев ўқиб эшиттирган Мурожаатномаси буни яна бир бор тасдиқлайди, деди Финляндиянинг таниқли рассоми профессор Аймо Канерва.

АҚШ маъмуриятининг нейтрон қуролини кенг кўламда ишлаб чиқара бошлаш тўғрисидаги қарори ядро ҳалокати сари қўйилган янги қадам бўлди. Шундай бир шароитда тинчликни қадрлаётган ҳар бир киши олдида ядро қуроллари билан қуролланишга қарши, уларни ишлаб чиқаришни қисқартириш, сўнгра эса уларни батамом тақиқлаш учун ҳам актив кураш олиб бориш вазифаси турибди.

Тинчлик кучлари инсониятни, гарчи бу осон вазифа бўлмаса ҳам, ўзини-ўзи йўқ қилишдан асраб қола олишларига аминман, деди А. Канерва. (ТАСС).

Ж. МАРШЕНИНГ АЙТГАНЛАРИ

«Французларнинг кўпчилиги талаб этаётган ўзгартишларни қабул қилдирмоқ учун Францияда синфий кураш давом этмоқда», — деди Франция Компартиясининг Бош секретари Ж. Марше. У «Юманите» газетасининг байрами ўтаётган Париж яқинидаги Курнев шаҳридан телевидение орқали нутқ сўзлади.

ФКП, деб таъкидлади Ж. Марше олға бормоқ учун ҳамма ишни бажо келтиради, биз корхона эгалари, ўнг кучлар қарши чиқаётган ўзгартишларни тўла-тўкис амалга оширмоқ учун ҳукуматга аъзо бўлганмиз. ФКП Бош секретари ҳукуматни мамлакатнинг асосий проблемалари — ишсизлик ва пулнинг қадрсизланиши каби муаммоларни ҳал этиш чораларини активлаштиришга даъват этди. (ТАСС).

АГРЕССИЯ ҚОРАЛАНДИ

БРАЗИЛИА. Бразилия ташқи ишлар министри Рамиру Сарайва Геррейру Жанубий Африка Республикасининг Анголага қарши агрессия ҳаракатларини қоралади. У Мозамбик ташқи ишлар министри Жоаким Чиссанонинг расмий визити муносабати билан бу ерда нутқ сўзлаб, Анголага қарши агрессия халқаро ҳуқуқни қўпол равишда бузишдан иборат бўлиб, ер куррасининг ана шу районидаги тинчликка хавф туғдиради, деди. Бразилия министри Анголага қарши агрессия Намибиянинг мустақилликка эришиш жараёнини орқага суришни мақсад қилиб қўйганлигини уқтирди. (ТАСС).

ПОЛЬШАДАГИ АҲВОЛГА ДОИР

«Бирдамлик» касаба союз бирлашмасининг Гданьскдаги «съезди» биринчи босқичи тамом бўлганидан кейин унинг экстремист раҳбарлари мамлакатда қалтис можаро вазиятни вужудга келтиришни давом эттирмоқдалар. Улар социализмга қарши, Советларга қарши васваса муҳитини кучайтириш, шу вазиятда, эълон қилинганидек, сентябрнинг охирида бошланадиган «съезд»нинг иккинчи босқичи арафасида Польшадаги ҳокимиятни босиб олиш мақсадида социализмга ҳужумни кучайтиришни кўзламоқдалар. Бунинг учун улар мамлакатда янги иш ташлашлар ўтказишга, жумладан босмахона ходимларининг иш ташлашини ўтказишга замин яратиш тараддудини кўрмоқдалар, ПБИП ва ҳукумат раҳбарларининг обрўсини яна тўкиш учун варақалардан ҳамда бошқа воситалардан фойдаланмоқдалар, сеймга, халқ Советларига ошкора хуруж қилмоқдалар, корхоналардаги иқтисодий бошқарув дастакларини босиб олишга уринмоқдалар. «Бирдамлик» поляк ёшлари миясини очиқдан-очиқ социализмга қарши, Советларга қарши руҳда чалғитишни давом эттирмоқда.

Экстремист раҳбарларнинг «Бирдамлик» «съезди»нинг ўзидаги нутқлари, шунингдек ҳозирги вақтда сўзлаётган нутқлари ҳам уларга Ғарбнинг кўпорувчи маҳкамаларидан йўл-йўриқ олиб турган антисоциалистик кучлар мадад бераётганини жуда равшан кўрсатмоқда.

«Трибуна люду» газетаси Польшадаги ҳозирги вазият хусусида эълон қилган «Кимлар белгили қилиб қўйилган карталарни ўйнамоқда» сарлавҳали мақоласида бундай деб ёзди: «Бирдамлик» арбоблари бутун жамиятнинг тимсоли бўлган давлатни мамлакатнинг стратегик социал-иқтисодий сиёсатини бошқаришдан чеклаб қўйишни ёки бутунлай четлаштиришни, давлат органларини мамлакат экономикасидаги энг муҳим лавозимларга маъмурий-хўжалик аппаратини тайинлашда кадрлар сиёсатини шакллантиришга таъсир ўтказиш имкониятидан маҳрум этишни хоҳлайдилар.

Бошқа бир газета — «Жолнеж вольности» бундай деб таъкидлайди: «Бирдамлик»нинг съездида қабул қилинган қарорлар муҳолифликка олиб боради, чунки уларга ёзиб қўйилган талаблар нореалгина эмас, шу билан бирга ҳақоратомуз талаблар ҳамдир. Жамиятда бундай ҳаракатларга ортиқ тоқат қилиб бўлмайди, деб айтаётган кишилар тобора кўпаймоқда.

Бироқ, деб ёзади сўнгра газета. «Шарқий Европа халқларига Мурожаатнома» деб аталган «ҳужжат» «Бирдамлик» арбобларининг ўтакетган сурбетлиги бўлди. Бу уларнинг сиёсий масъулиятсизлигини тасдиқлайди, улар бунинг жазосини тортадилар. Совет ишчилари бунга тўғри норозилик изҳор этдилар. Социалистик мамлакатларда бу «ҳужжат» касаба союз аъзоларининг разил иғвогарлиги ва сурбетлиги деб баҳоланмоқда».

(ТАСС).

ВАРШАВА.

ЭРОНДАГИ ВОҚЕАЛАР

Эрон Ислом Республикасининг раҳбари оятилло Ҳумайни Табризда ўзининг энг яқин сафдоши Эроннинг таниқли диний арбоби оятилло А. Мадани ўлдирилганлиги учун айбни «Америка империализмининг малайлари» зиммасига юклади. «АҚШ жинояткор доираларининг гумашталари» Эронда ғазандалик ҳаракатларига киришиб, шу йўл билан Ислом Республикасини ва Эрон халқининг қаршилик кўрсатишга бўлган иродасини заифлаштиришга умид қилмоқдалар, деди Ҳумайни. Аммо улар беҳуда умид қилмоқдалар, деб таъкидлади у.

Теҳрон радиосининг хабар қилишича, Эрон бош прокурори ҳожатул ислом М. Раббани Амлашининг айтишича 30 август куни бомба портлаши натижасида ҳалок бўлган президент Ражаи билан бош министр Баҳонарни ўлдиришни ташкил этишда Эрон миллий хавфсизлик кенгашининг котиби М. Кашмири деган кимса қатнашган. Эрон пойтахтидаги қуролли тўқнашувлар давом этаётганлиги ҳам хабар қилинмоқда, шу тўқнашувлар чоғида хавфсизлик органлари бир неча кишини қамоққа олганлар. (ТАСС).

ХАЛҚАРО УЧРАШУВ

14 сентябрь куни Москвада илмий-амалий конференция очилди. Конференция ишида Болгария, Венгрия, Вьетнам, ГДР, Куба, Монголия, Польша, Румыния, СССР ва Чехословакия сиёсий ва илмий билимлар тарқатиш ташкилотларининг раҳбарлари қатнашмоқдалар.

Конференцияда Бутуниттифоқ «Билим» жамияти правлениесининг раиси академик Н. Г. Басов доклад қилди.

Учрашув иштирокчилари КПСС XXVI съезди, социалистик мамлакатлар коммунистик ва ишчи партияларининг съездлари қарорлари асосида лекция пропагандасининг энг зарур вазифаларини, унинг самарадорлигини ошириш йўлларини муҳокама қилмоқдалар. (ТАСС).